ଚଉତିଶା ହାର ।

(ପ୍ରଥମ ଭାଗ ।)

ଶ୍ରୀ ବିହାରୀ ଦାସ ମହନ୍ତ ମହାରାଜାଙ୍କ

କର୍ତ୍ତୃକ

ରଚିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ।

Printed by Pt. S. Das, Kabibhusan,

SADHANA PRESS,

SAMBALPUR.

1924.

ମୂଲ୍ୟ —ଦୁଇଅଣା ମାତ୍ର ।

ନିବେଦନ ।

ବନ୍ଧୁ ବର୍ଗ !

ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ କରି~~ବାକୁ ଯାଇ ନୁହେଁ~~; କେବଳରେ, ବାସ୍ତବତତ୍ତ୍ୱରେ ଯାହା ଘଟିଅଛି, ତାହା ଲେଖିବାକୁ ଯତ୍ନଲି । ଲେଖାଟା ସମସ୍ତଙ୍କର ତୃପ୍ତିକାରକ ହେବ ନାହିଁ , ଯେଉଁ ସଜ୍ଜନଗଣ ଭକ୍ତ୍ୟାଳୟରେ ଥିବା ନାଗପୁଣ କୁସୁମ କାଟିବାରେ ଭ୍ରମଣକାରୀ ବା ତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ ଉପାୟରେ ଉପଯୁକ୍ତମନା, ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ କିଛି ଅଂଶ ଶୁଭଦୃଷ୍ଟିରେ ଆସିପାରେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷେ ସୁଖକର ହୁଏ ଥାଉ, କଷ୍ଟକର ହୁଏ ଯିବ । ଯାହାହେଉ ମୋର କର୍ମଜନିତ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳଭାବ; କେଣ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ତ୍ରୁଟି ଜାହିର ଦର୍ଶାଇବ, ଯାହାହେଉ ଆପଣମାନଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଥିବା ସଙ୍ଗୀତ ଜ୍ଞାନର ଦୋଷମାର୍ଜନା କରି କଷ୍ଟସହ୍ୟକରି ପଠନକରିବା ହେବେ । ବନାଶ୍ରୟରେ ଯାହା ଘଟିଲା, ତାହା ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଉପଦୀ ହାରରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଆପଣମାନଙ୍କଠାରେ ଅର୍ପଣ କଲି । ଇତି ।

ଭବଦୀୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବା ଶ୍ରୀ ବହାଲୀ ଦାସ
ମହନ୍ତ ମହାରାଜା
ଗୋପାଳଜୀ ମଠ, ସମ୍ବଲପୁର ।

ସୂଚୀ ପତ୍ର ।

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୀତୀର୍ଥଯାତ୍ରା ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ଶୋକ କାମୋଦ ।

କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟେ ସାର ଶ୍ରୀନୀଳ କନ୍ଦର ଦର୍ଶନ ଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଯାହିଁ । ଖ୍ୟାତ ଜଗନ୍ନାଥ ସାକ୍ଷାତ ଅଚ୍ୟୁତ ନୀଳାମ୍ବର ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସହିଁ । ଖିଳ ଦେବୀ ଦେବା । କ୍ଷମାନିଧି ହରି କର୍ତ୍ତା ବୋଲି । ଖ୍ୟାତ ସ୍ଥାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏଠାବରେ ଜଉ ଭୁକ୍ତି ଭୋଗ ପାଇ ପ୍ରେମସ୍ଥଳ ॥ ୧ ॥

ହରିଙ୍କ କୀର୍ତ୍ତନ ହରିଙ୍କ ସ୍ମରଣ ନାଇ ପ୍ରେମେ ମଗ୍ନ ଜନ ବୃନ୍ଦ । ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ସଂଗର କ୍ଷୋଭି ପାଉଅଛି ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ । ହେଲ ଅଦ୍ୟ ଦେଖା । ହରଷେ ଅରୁଣସ୍ତମ୍ଭ ମନ । ହଙ୍କାଗଲା ଖାନ ଏବେବ ଉଆଣ ପଡ଼ାଡ଼ ପାବନ ଅଗ୍ର ଥାନ ॥ ୨ ॥

ସର୍ବଲୋକ କୂଅ କୁଳ ମୂଳ ରୂବ ଭଣ୍ଡ଼ାଲାଦ ପାଉପକ୍ୱି ହୋଇ । ସଜଡ଼ା ହୋଇଛି ବ୍ୟଞ୍ଜନାଦ ଅନ୍ନ ପିଷ୍ଟକାଦ ଗଙ୍ଗି ନଥ ଘର । ସୁଖାନନ୍ଦ ବଢ଼ । ସୁସ୍ଥଚିତ୍ତେ ସୋଅ ପ୍ରେମ ପିଇ । ସବ ଯାଏଁ ମୁକ୍ତ କାଶୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ପଠାଉଛନ୍ତି ଗ୍ରାମଙ୍କୁ ରହିଁ ॥ ୩ ॥

ଶକ୍ତି ହୃଦେ ହେଲା ପଥଶ୍ରମ ଗଲା ସୁଅସନ ସାଧ୍ୟ ନାର ପାଇ । ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଦର୍ଶନକୁ ମନ ଉଛନ୍ନ ହେଉଛି ସାବ ସହିଁ । ଭୋଗମଣ୍ଡପ ଯେ । ଅଜାଣ ନାଥ ଏ ରଖିଅଛ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ଛଳ ଶ୍ରୀଅ ଯେନ ଧାଗ ଏଠାବରେ ଜଗନ୍ତୁ କବଳ ॥ ୪ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଷଟ୍‌ପ୍ରଜ୍ଞ ଶ୍ୱାଗଣେ ଜନ୍ମ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ଭାଗ୍ୟବଳେ ଦେଖି ମୁଁ କୃତାର୍ଥ । ଷୋଡ଼ଶୋପଚାର ପୂଜା ତଥି ସାର ଦେବ ଦେବୀଙ୍କର ପ୍ରେମ ଅର୍ଥ । ଅନ୍ୟ ମହିମା ଯେ । ଷଡ଼୍‌ବର୍ଗଙ୍କ ଗୁଣ ତହିଁ ନାହିଁ । ଷୋଡ଼ଶାଙ୍ଗ ଭୁଜ ବ୍ୟୂହ ନିତ୍ୟର ଷୋଡ଼ଶଙ୍କର ଯେ ସୀମା ନାହିଁ ॥ ୫ ॥

ସତେ ଭୁଷ୍ଟ ଥିବେ ସେ ବଟମଙ୍ଗଳା ବଟ ଗଣେଶ ହି ବସି ଅଛ । ସଡ଼ ଆର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଗୋସାଇଁ ସୀନ ଅଗ୍ରେ ନ ବାଗ୍‌ବୁଛ । ନରସିଂହନାଥ । କଟକେ ଯୋଡ଼ୁଛି ଦୁଇ ହସ୍ତ । ବସି ବାଞ୍ଛୁ ମନ ବଟଶୃଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ଏ ଯେ ହ ଅନନ୍ତ ॥ ୬ ॥

ଲଯ୍ୟ ହଇଛନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପନ୍ତ ଏ ଦେଉଳ ସ୍ଥାନ ଜଗ ନେ ଭାଗ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ହଲ ଉଚ୍ଚ ନାହ ଚତୁର୍ଭୁଜ ସାକ୍ଷାତ ମୁକ୍ତି ପାଇ ସେ ଏଠ । ମୁକ୍ତି ମଣ୍ଡପ ଯେ । ଲଯ୍ୟ ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ । ଲକ୍ଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦୋଷ ମୋକ୍ଷ ହେବା ଅସ ତନଙ୍କ ଖଣ୍ଡିବ ଶଙ୍କା ଦକ ॥ ୭ ॥

ରଙ୍ଗ ଗୋ ବିମଳା ହୋଇ ସୁକୁଶଳା ଭଣ୍ଡ ଗଣେଶଙ୍କ ପାଦେ ରଖି । ରକ୍ତ ନେବେ ବହେ ହନୁମାନ ଗର୍ବେ ନେବ ଭୋଗ ଖାଅ ରଖି ରଖି । ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ଗୋ । ବେହା କାଳରାତ୍ର ସତ୍ୟଶିଶୀ । ରକ୍ଷାକାରୀ ମୋର ନାରାୟଣୀ ହରଷ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଘେନ ମୋ ବିନତି ॥ ୮ ॥

ହସ୍ତ ମୋ ଶୀତଳା ତୋ ଆଗେ ହ ଭାଲ ଶୀତଳତା ଗୁଣ ନାହିଁ ହଛି । ଯଥାର୍ଥ ହଳ୍ପନା ଜାଣିନା ଭୁ ଅନା ବରଞ୍ଜ ନାଗପୂର ରହୁଛି । ହୋଇଲ ବୈକୁଣ୍ଠ । ପଣ୍ଡା ବଗଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ତି ପୁଷ୍ଟ । ଯଶ ରଖି ଘେନ ଧ୍ୱଜ ଚକ୍ର ତହିଁ ଯାହା ଦାନ ହେବ ଏ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ॥ ୯ ॥

ମନ ଗଲା ହାସ୍ତ ତୁଳସୀଚଉରା ସ୍ନାନ ମଣ୍ଡପ ଦର୍ଶିଲଛଲ । ମନେ ହେଲ ମୋର ଏ ପାତାଳେଶ୍ୱର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୂପ ଜଳ ପରିମଳ । ବେହା ଲୋକନାଥ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୋହିବ ହ ମନୋରଥ । ମହାଭୟ ମୋର ହେ ଈଶାନେଶ୍ୱର ଆଗେ ଦେଖୁ ଅଛି ବେଷ-ହସ୍ତ ॥ ୧୦ ॥

ଭସ୍ମ ମଟନ ହେଲ ଜନ ଭେଲା ଭେଲା ଯାଥନ୍ତ ଅସନ୍ତ ପଲ ପଲ । ଭଲ ମୋ କପାଳ ଯେବହସ୍ତ ଫଳ ନପାଇ ସିଦ୍ଧ ଶୁଭ ସ୍ଥଳ । ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମ୍ୟି । ସର୍ବୀଦେ ଭିତରକୁ ଅଇନ । ଭବ ଦମ୍ଭକରି ଶିବ ବ୍ରହ୍ମାପର ଭାଗ୍ୟରେ ମୁଁ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ୧୧ ॥

ଚଉତ୍ରିଶ ହାର ।

ଡଢ଼ ଦେଖ ନମ୍ର ଏ ଗରୁଡ଼ ସ୍ତମ୍ଭ ଚନନ ଅର୍ଗଳ ଯାଏ ଗଲ । ଡଢ଼
ଶୋଭାବନ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଯାନ ବେଢ଼ପାଶ ନ ପାଇବ ଭଲ । ବେଢ଼ ବାହାର ଯେ ।
ଘୋଷାଘନ ଶବ ହେଉଅଛି । ବସିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ କରୁଛନ୍ତି ଧ୍ୟାନ–କେତେକ ବଖି ଦ
ଯୋଗାଡ଼ନ୍ତି ॥ ୧୨ ॥

ଢଳ ମୁଁ ପାଇଲ ଫୁଟୁଣା ହୋଇଲ ଫଟିକୂପେ ଦର୍ଶନ ମୁଁ କଲେ ।
ଢଳିବ ହେ ହରି ଭଗ ଭରୁଁ ପାରୁ ବାଞ୍ଛା ଦଣ୍ଡ ଭଜ ପଦୁରେ । ଧୂଳ ସିଂହାସନ ।
ପାପଗ୍ରସ୍ତ ଦେବ ଘେଗୁ ପୁଣ । ଫରମାଏ ହେଉ ଅଛେ ମହାବାହୁ ଥୟାକୁ ଦଥ
ଯେ ହରଣ ॥ ୧୩ ॥

ପ୍ରକାଶ କରାଇ ଅଛେ ମେ କଥାଗା ପ୍ରଣ ପୁରୁଷ ରଘୁନାଥ । ପ୍ରଭଷ୍ଟା
ତ୍ରିମୂଳ ଯୋଗ ବଳ ଥାଇ ଜଣାଇ ରତ୍ନକ ନାଥ ଦଉ । ପିଣ୍ଡି ତାକୁ ଦେଇ । ପଣ୍ଡାଏ
ଯଥ ବୋଲି କହଇ । ପଣ୍ଡା ପେଣ୍ଡା ଧେଣ୍ଡା । କୁମ୍ଭକ ଭେଣ୍ଡା ବେଢ଼ା ଗୁଳ ଯାଏ
ମୁଁ ପଳାଇ ॥ ୧୪ ॥

ନମସ୍ତେ ହେ ଦେବ ନାଗର ପ୍ରଳମ୍ବ ନିଗମ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ହେ ତାଇ । ନସ୍ତେତମ
ଡାଥ କର ହେ କୃତାର୍ଥ ନିଗୁନାଦ ନେ ଥୟ ଯାଏ । ନାଥ ଯେ ବେଢ଼ା । ସ୍ମରଣ
କଲ ହେଉ ଆହୁଡ଼ା । ନମସ୍ତେ ବୋଲଣ ଶ୍ରୀମୁଖ ଗୁଡିଣ ପଛ ଗଲ ଅସି ଦ୍ୱାରେ
ଛିଡ଼ା ॥ ୧୫ ।

ଧରଣୀ ହୋଇଲ ଯାଉଁ ଏବେ ଭଲ ମୃଗ ଯେଧୁ ସବ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ।
ଧର୍ମାର୍ଥରେ ଅସି ତତ୍ତ୍ୱ ନାମେ ଘୋଷେ ଧାମ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଁ ଯାଇ । ଏହା ଶ୍ରବଣ
ଯେ । ଦେଖନ୍ତି ନଥାଗ ହେଲ ଅସି । ଧର୍ମାଧର୍ମ ଫଳ ଦେବା କର୍ତ୍ତା ମୂଳ ବୋଲି
ଲୋକନାଥ କାଶୀବାସୀ ॥ ୧୬ ॥

ଦର୍ଶନ ହୋଇଣ ଯାଉଁ ଏବେ ପୁଣ ଦୁଃଖୀଗ୍ରାମ ମଠ ଲକ୍ଷ ପୁଣି । ଦର୍ଶନ
ଶୋଭନ ବଯାଳ ଲୋଚନ ନଣି ନର୍ତ୍ତକୀ ଲଗା ଶିରେ ଧନି । ସିନ୍ଧୁ ଯୋଗେ ରାଜ୍ୟରେ ।
ଭିହାରେ ତାର ଲାଗି ଅଛୁ । ଦର ଘୋର ନାଦ ଗୁଞ୍ଜନ ପ୍ରମାଦ ଶୋଭନ୍ତିଯୁ ଗୃହ
ମୋହି ଥଛୁ ॥ ୧୭ ॥

ଥଳ କୂଳ ମାନ୍ଦ୍ରୀ ବନ୍ୟା ପୂର୍ତ୍ତି ଦେବ ଉତ୍ତର ଲହଡ଼ା ମାଉ ଥଟେ । ଥୟୁ
କଣ୍ଠ ମନ ଦେଖି ମୁଁ ଅଙ୍କନ୍ତ ଧୂଁ ଧୂଁ ମାନଦ ଦେବ ଦକ୍ଷେ ଶାସେ । ତୀର୍ଥନାଥିରେ ।
ଲହଡ଼ା ଭାଙ୍ଗ କରି ମନ । ଥୋଇ ବାସ ହେନି ବିଲାଇ ଘାଟ ସାଗରେ
ପଶି ହୁଅନ୍ତି ଛନ୍ନ ॥ ୧୮ ॥

ଚଉତିଶା ଛାନ୍ଦ ।

ଝଣ୍ଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଝାଣିଲେ ନକରନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ । ଭଟ୍ଟେ ସ୍ୱର୍ଗ ଦ୍ୱାର ଝଟିକି ସୁସାର ଦେବ ମନ୍ଦିର ଉତ୍ତାଦ ସ୍ଥାନ । ତହିଁ ଯାତକ ଯେ । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ କ କରେ ମୁହିଁ । ତଥ୍ୟସ୍ଥାନମାନ କରିବା ଦର୍ଶନ ଶ୍ୱେତ ଗଙ୍ଗାଜଳ ଭଲ ନାହିଁ ॥ ୯ ॥

ଅଣ ହେଲା ହେଲେ ଅଭଡ଼ା ନମିଲେ ବେଗଗାମୀରେ ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି । ଅଣିକସ୍ଥାନ ଜଗଭରେ ଜାଣ ଭଜ ଦନାନ୍ତରେ ନାହିଁ କଛି । ପଢ଼ିଥାଯି ଅମୃ । ବୋଲବେ ଏଠାରୁ ଗ୍ରଡ଼ ଦମୃ । ଅଣାକାରହଉ ଛାଙ୍କ ଶୁଣ ସ୍ୱର ଚକ୍ରତୀର୍ଥସ୍ଥାନ ଏହୁ ଶୁଭ ॥ ୧୦ ॥

ଡ଼ଙ୍କରଙ୍କ ଦେଖ ନାଥ ମନ୍ତ୍ର ଲୋକ ନାନାଜାତୀପ୍ର ମୁନି ଏ ପୁଯି । ଡ଼ମପଣେ ହେଳେ ଉଦର କମନେ ଭ୍ରମୁଚନ୍ତ୍ର ପ୍ରସାଦକୁ ଧରି । ବଲେଶ୍ୱର ଦେଖ । ଦୟିଯ୍ୟ ମହାବୀର ମ୍ଳେଖ । ଡ଼ଲଲ ମୋ ମନ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ସ୍ଥାନ କରେନ୍ଦେ ବସି ଲଭିବା ସୁଖ ॥ ୧୧ ॥

ଡ଼ବ ଲଂଗୁ ଅଛି ପଭଶା କ ଅଛି ଯାତକେ ଜଗିଛନ୍ତି ସେବାଝ । ଡ଼କାପକା ହେଲେ ଅଛି ଅଶ୍ୱାମୂଳେ ଥଉ ନାହିଁ କଛି ସେ ଧଙ୍କଟ । ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ସ୍ଥାନ । ମାର୍କଣ୍ଡେଶ୍ୱରଙ୍କର ଦର୍ଶନ । ଉକା ଦୁଃଖୀଙ୍କର ଶୁଣିଲ ଏଥର ପାଉଲ ଲେଖାଏଁ ଦଏଁ ଦାନ ॥ ୧୨ ॥

ଠକ୍କା ଠକ୍କକନ୍ନ ଯାଉଁ ସେ ବାହାର ପଞ୍ଚତୀର୍ଥ କେତ୍ତ୍ୱା ଅଛି ପୁରୀ । ଠଭ୍ରଗର ହାର ନକେନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍କର ତହିଁ ଦେଖିବା ନିର୍ମଳ ବାରି । ଠିକ କରେଦ୍ର ଯେ । ଠାବ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ର ଏଠାକେ । ଠକ ବେଶ୍ୟାଗଣ ହୋଇଣ ଉଛନ୍ନ ଦେଖ ବସିଛନ୍ତି ଯେ କୋଠାରେ ॥ ୧୩ ॥

ଝିପି ପ୍ରେମାକାଯ୍ୟ ମାଉସୀ ଅଳପ୍ର ଦର୍ଶନ ସାଇ ଶରଧା ବାଲି । ଝଲ ଝଲ ନୋହ ଏ ଠାବରେ ହାଇ ପ୍ରେମ ଅଲଗନ ତ୍ରିପୃକ୍ଷ୍ମଲ । ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହୋଇ । ତହୁଁ ଶୁଣିଗ ଲପୃ ଏ ପୁର । ଝାଲ ହେଠା ମାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ପ୍ରେମ ଚକ ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଛ ଦେଖ କ ମନୋହର ॥ ୧୪ ॥

ଣପୃମ ଝଉଣ କହୁଥିଲା ପୁଣ ଗାଲମାଧବ ସେ ଏହ ସ୍ୱଙ୍ଗା । ଣପୃମେ ଛଯୁଣ ଲୁତଜ୍ଞତା ଚନ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଧାର୍ମିକଙ୍କ ପୂଜା । ତାଙ୍କ ପୁଷ୍କରିଣୀ । କମଠେ କ ରୂପେ ଝଣାଝଣି । ଣପୃମିତ ସାଇ ଦାନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ବାଧେ ଧାଇ ଯାଉଁ ଦେଖୁଁ ଚକ୍ରପାଣି ॥ ୧୫ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଝଗଡ଼ା ହରଣ କହନ୍ତି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଛ ନୃସିଂହନାଥ ଏ ଦେଶ । ଝଡ଼ପଡ଼ି ଥାଉ ଅଶ୍ମାରୁ ପଡ଼ିବା ଦେଖିବେ ପଥେ ଦେଖିବ ମୁଣ୍ଡ । ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱରେ । ମହା ପୂଜା ମାନ ଏ ଈଶ୍ୱର । ଝଗଡ଼ା ନଗର ପୁରୋହିତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଣ୍ଡା ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ହେଲା ପୂର ॥ ୨୬ ॥

ଞଗିଧଉଡ଼ାଣୀ ହରେ ଚହିଁ ହୁର ଜଳରୂପେ କ୍ଷେତ୍ର ବେଢ଼ ହଲ । ଜପ-ଛଟେ ଯଶ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଘେନ ନବ ପ୍ରସାଦ ପଥ ନାଇ ହଜଲ । ଭୁମ୍ଭ ପ୍ରସାଦେ । ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ଶେଷ ହେଲା ଅଜ । ଯଶ ଭୁମ୍ଭ ଗାଇ ଯାମିନୀ ଥିବାଇ ଜାଲ ଦେବ ଭୁମ୍ଭ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ॥ ୨୭ ॥

ଟଙ୍କ ଦେଖାଇ ପଣ୍ଡାଏ ବସଇ ଡ଼ାକଇ ଥାଅ ହେ ତୀର୍ଥବାସୀ । ଜଗା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ପାଇବା ଯାହା ଦେବ ତାହା ଦିଅ ହସି । ଅଟିକା ଜଗନ୍ନାଥ । ଭୁମ୍ଭ ଯଶ ଗୁଣ ଗାଉଥିବୁଁ । ଛନ୍ଦ କରି ଖିଣ ଟଙ୍କା ସବୁ ଗଣ ହୋଇଲ ବୈକୁଣ୍ଠ ବେଗେ ଯିବୁଁ ॥ ୨୮ ॥

ଠମକଲୁ ଦେଖି ପ୍ରାଣ ଗଲା ଶୁଖି ଦୁଃଖିତ ଭାବେ କହୁ ଥାଉଲୁ । ଠକୁ-ଜଗ ଦେବ ଯାହା ଦ୍ରବ୍ୟ ଥିବ ଯାହା କଷ୍ଟ ଦେଇ ଯାଉଁ ଚଲ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯେ । ଠକେ ଲୋକଙ୍କର ସୁଖ ନାହିଁ । କୃଷ୍ଣ ଦର୍ଶନ କାଥ ପଣ୍ଡା ଗଣି ଠକର ନେଇ ଯାଅ ହେ ଭାଇ ॥ ୨୯ ॥

ଡଇଁ ଥିବା ଯେଉଁ ଦର୍ଶନକୁ ମନ ଡାଅଁସ ପ୍ରାପ୍ତେ ହୋଇଲା ତା'ଣ । ଡଦମ୍ଭ ଗୃହର କଙ୍କାଳ ଏଥର ବାନ୍ଧ ହଟାପିବା ଲାଗୁ ମନ । ସଙ୍ଗେ ଥିବା ଜନ । ସମସ୍ତେ ପଥଗାମୀ ହୋଇଲେ । ଉଦବେଗ ହୋଇ ସତ୍ୟବାଦୀ ଗ୍ରାମ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦର୍ଶନକୁ ଦେଇ ବଢ଼ିଲେ ॥ ୩୦ ॥

ଢସା ଚଢ଼ାଇ ଏ ଲୋକଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷ ମିଳି ହଉ ଦେଇ ପୁଣ୍ୟ ଲୁଟ । ଢରଠୁଁ ଅସିଛୁ କୁଣ୍ଡଳ ହେଉଛୁ ଶାସନ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ପେଣ୍ଠ । ଯାହା ଅଛୁ ଦିଅ । ଶୁଭେ ଆଶୀର୍ବାଦ କେଇ ଯାଅ । ଢନବାଡ଼ି ଦେଖ କହୁଥା ଅଲେଖ ମିଶ୍ରଭାଷା ଲୁଚା-ମାନେ ଗଣ୍ଡ ॥ ୩୧ ॥

ଣମିଲ ହ ଘାଇ ନଚହୁଁ ଏଠାଇଁ ଗୋଲମାଲ ଲାଗୋଇଣି ଦେଖ । ଖଣ୍ଡ-ଗିରିଙ୍କର ସ୍ଥାନରେ ଯିବ ଯାଉଁ ଜେଲିବାଟ ମହାସୁଖ । ଏଣେ ଯାଇଣ ଯେ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେଲା ଦର୍ଶନ । ଣମିଲ ହ ଭାଇ ହେଉଛ ଯେ ଏହି ପୁରୀ ଠାରୁ ଉଛ ସୁଗଠଣ ॥ ୩୨ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ହନନେ ପ୍ରକାଶ ଶ୍ୟାମାପର ଜନ ଭୂଷଣାଙ୍ଗ ଦୀପ୍ତଗତ ଗର୍ବ । ଗଣିତ ମୂରତ ରଙ୍ଗରୁ ଭାରତ ଏ ଭଲ କାର୍ଯ୍ୟ ମାତ୍ରେ ମୁହିଁ । ଯଶଗୀତ ଅଛୁ । ଏଠା ସଙ୍ଗେ ଗୁଣ ପ୍ରକାଶୁ । ଶକ୍ତି ପୂର୍ବ ଦେବୁ ପୂଜା ଗୀତ ସବୁ ଶୁଣନ୍ତୁ ଗୋଠ ଏ ମୋହୁ ଅଛୁ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷେତ୍ର ସକଳ ଶ୍ୟାମ ସ୍ଥାନ ଗଙ୍ଗା ଯାଇଁ ନିଜ ସ୍ଥାନ ନର୍ମଦାର । କଷ୍ଟ ସମାପ୍ତ ହେଉ ମୁଁ ଅନ୍ୟ ଦୟା ରହିଥିବ ତାର ଗଣ । ଭଲ ପ୍ରକାଶ ଯେ । ଦକ୍ଷଜନେ ନ ଧରିବ ଦୋଷ । କର୍ତ୍ତା ସର୍ବେଶ୍ୱର ତାଙ୍କର ଦାସର ସେବ ଜଣାଏ ଦଣ୍ଡାତ୍ମ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

—**—

କୃଷ୍ଣଙ୍କ କଣାଣ ଚଉତିଶା ।

—*ॐ*—

ରାଗ—କାମୋଦୀ ।

କୃଷ୍ଣ କମଳା ରମଣ କେଶବ ମୁରାରିକେଶ କରୁଣା କର ସାଧୁତ୍ରାହି । କଂସାରି ଦୈତ୍ୟାରି ବାମନା ପଣ୍ଡିତାସ୍ତି ମୁକୁନ୍ଦ କର ଭରୁଁ ଦାସ କେ । କମ୍ପୁଅଛି । କୃପାକରି ମୁହିଁ ହେଲି କର । କଷ୍ଟରୁ ରକ୍ଷ ହେ ଇଷ୍ଟଦେବ । କଟି ବସନ ଦେଇ ଦ୍ରୌପଦୀ ଲଜ୍ଜା ଘେନ ଦୀନାର୍ତ୍ତ ରକ୍ଷାକାରୀ ରଖ ହେ ॥ ୧ ॥

ଖେଳେନ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ରହ୍ମପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଖିଳନାଥ ହେ ଗୋସାଇଁ । ଖଳ ନାଶନ ପାଇଁ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତୋର ଭକ୍ତ ରକ୍ଷାକାରୀ ମହୀ ହେ । ଖେଳପାଳ । ଖ୍ୟାତାଯନ୍ତେ କେ କୃପା ଦ । ଖଣ୍ଡ ମୋ ଦୁଃଖ ଅପମୂଳ । ଖୋଜି ଦୀନ ଜନ ଜଣାଏ ଖଗବାହନ ନ ଶୁଣେ କେବ କଷ୍ଟମୂଳ ହେ ॥ ୨ ॥

ଗରୁଡ଼ଧ୍ୱଜ ହରି ଗୋବିନ୍ଦ ଗିରିଧାରୀ ଗୋପାଳ ଗୋଗୋଷ୍ଠ ପାଳକ । ଗିରି ଟେକି ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ସବ ଅଦ୍ଭୁତ ନାଶ ଭବ ସେଗୋସେକ ହେ । ଗୁଣଲବ୍ଧ । ଗୋପୀବଲ୍ଲଭ ହରି ବୋଲ । ଗୋପର ନାମ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଗୋଆଳଙ୍କ ମୁଁ ଗୃହିଁ ଅଲକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତି ତୋର ମାୟାଯୋଗରେ ହୁଏଁ ବନ୍ଧ ହେ ॥ ୩ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଘନଶ୍ୟାମ ଘଟଣ ଶୋଭା ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନ ନୃସିଂହ ଘଟନାଙ୍କ ନାଥ । ଘାଣ୍ଟି ହେଉଛୁ ଗାର୍ଭ ନାଲ ପୁରାଣ ବେଦ କୁଥରେ ଜାଣ ମୋର ଗତି ହେ । ଅଘନାଶ । ଘୃଣା କର ମନୁ ଏ ବ୍ୟର୍ଥ । ଘୋଟି ଦେବ ଜାଣନେ ଅର୍ଥ । ଘଞ୍ଚାଣ ସେ ନଧାଇ ସନ୍ତ୍ରେ ଦୂର୍ବ ଘାଉ ହୋଇଣ ଭବନେ ଅନାଥ ହେ ॥ ୪ ॥

ଙଙ୍ଘ ଦନ୍ତ ଘଟ କରୁଛୁ ଗ୍ରାସବ ଠାବ ନ ପାଇ ଭ୍ରମୁଅଛୁ । ଅନନ୍ତ ଭବ ଗର୍ତ୍ତ ଅନ୍ତପ୍ରମକୁ ବୋଧ ଦାରିଦ୍ର ପଶସ୍ତ ମେଲଛୁ ହେ । ଙ୍ଗାଣ୍ୟକାନ୍ତ । ଅନାଦ ଅଲକ୍ଷ ଅବ୍ୟକ୍ତ । ଅବ୍ୟୟ ହେ ଅପ୍ରମେୟ । ଅଷ୍ଟଯୋନି ସେ ଅସ୍ତା ଙନ୍ମଦ ଅନ୍ତ୍ୟଷ୍ଟା ଦାସକୁ ନହର ଶଙ୍କା ହେ ॥ ୫ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରର ଦସ୍ତର ଷଣ୍ଡାଇ ଶଙ୍କାଇ ଦୃଶାଇ ବଜାଇ ଶ୍ରୀପଦ । ଚରଣ ଚକ୍ର ଧରି ହେଲେ କ ଭର୍ଗୁ ଧାଇ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ହେ କଂସଭଞ୍ଜୋପାଦ ହେ । ଚକ୍ରପାଣି । ଚଦ୍ଧାଭ ଦେବାକୁ ଅଗ୍ରଣୀ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ମରଣ । ଚତୁର୍ବ୍ୟୂହ ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ପାଇବ କ ମୁକ୍ତି ଅଛବ ମୋ କର୍ମକୁ ଜାଣି ହେ ॥ ୬ ॥

ଛଦ୍ମବେଶ ଧରି ଅଙ୍ଗ ଛାୟାଙ୍କ ନାଶି ସଙ୍ଗ ଛଇଳ ନାଗର କୃପାଇ । ଛଳ ମାୟା ଦେଖାଇ ଛନ୍ଦାନୁବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ କରଜବନ୍ଧ ଗୋପସାର୍ଥ ହେ । ଛୋଲୁଲେଶ । ଛନକା ଦେଖାଇ କ ନାଶ । ଛେଦଇଣ କାଣ ଭୁମ୍ଭ ଦାସ । ଛଡ଼ା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଅନ୍ନ ଭକ୍ଷି ଉଦର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବାକୁ ବଳଛୁ ମାନସ ହେ ॥ ୭ ॥

ଜଗଦାତ୍ମା ଜଗତ ଯଦୁପତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଜଗଦୀଶ ସେ ଜାନକୀଇ । ଜଗତକର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଜ୍ଞାନପଦ ଦେଖାଇ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲାଅ ତଚ୍ଛ ହେ । ଜଗଦ୍ରୂପ । ଜଗଦାଧାର ଚଣ୍ଡ ଚାପ । ଜନକାପତି ଦର୍ପ କୋପ । ଜାହ୍ନବୀ ନାଙ୍ଗୁ ହେଲ ସଗର ଉଦ୍ଧାରିଲ ମୋ ଅବସ୍ଥେ କ ଏ ତ୍ରିଜାପ ହେ ॥ ୮ ॥

ଝାଡ଼ ବନସ୍ତରରେ ଋଷି ମଣ୍ଡଳୀ ଉରେ ଜନ୍ମନା ଦାତା କୁହାଇଲ । ଝାଡ଼ ବୃନ୍ଦାବନରେ ସ୍ୱସ୍ଲୀଳା ଛଳରେ ଗୋପୀଙ୍କ ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲ ହେ । ଝୁଲି ତଲ । ଝାଡ଼ ଦନୋଦ୍ଧ ସେ ଲୀଳା । ଝୁଣିବା ମାୟା ଦେଖାଇଲ । ଝୁରୁଛୁ ମୋର ଅକ୍ଷି ତୁମ୍ଭ ମହିମା ଲକ୍ଷି ଝଂଗଡ଼ା ଗର୍ବ ଦିନ ଗଲ ହେ ॥ ୯ ॥

ଞଯୁଜନ ହୋଇଣ ନିଗମ ବ୍ରହ୍ମ ଗୁଣ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ହେ ନିରଞ୍ଜନ । ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମୂରତି ଦେଖାଅ ଚବ ଜ୍ୟୋତି ଦାସକୁ ନ କର ନିଧନ ହେ । ନିତ୍ୟାଧାର । ନିଜ ଦାସକୁ ରକ୍ଷାକର । ନିବାସ ଦ୍ୱୀପ ଶ୍ରୀପୁର । ନିରଙ୍କୁଶ ଭ୍ରମିଲେ ଅଶୋକ କାହା ମୂଳେ ଏହା ସେ ହୃଦପେ ଦନ୍ଧର ହେ ॥ ୧୦ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଟାଣ ଘାଗି ବୃନ୍ଦାଗ ଧନୁଙ୍କ ନନ୍ଦ ଦୂର କରି ଯୋଗାଇଲୁ ମେ ପଣ ।
ଟଙ୍କିଲ ପଡ଼ିଥିଲ ନୃପମାନେ ନାଶି ହେଲ ଜାନକୀ ଚନ୍ଦ୍ରଅଙ୍କ ଯଶ ହେ । ଗଜବନ୍ଧା ।
ଟଳ ଟଳ ମଦନ ଗିରି । ଟେକିଲ ଧନେ ନସୁନ୍ଦରୀ । ଟେକ ଟେକା ମୁଁ ହୋଇ ସେଥିରୁ
ଭାବୁ ଥାଇଁ ମୋ ଭାଲେ କିଗ୍ରାଣ କପଟ ନେ । ୧୧ ॥

ଠାକୁର ଠାବଦାତା ଠୂଳ ବୃନ୍ଦ ହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚାଶୋଭ କ ଏହା ଜବ ଛଳେ ।
ଠଉ ସ୍ୱଜନବା ଜଥା ଜଣିବା ସମର୍ଥତା ଧଣ ନେଗାଥ ଜାନ୍ତା ରୂଳେ ହେ । କୂର୍ମରୂପୀ ।
ଟିକ ଜଣାଇ ଦ୍ୱଥ ଟାନେ । ଠିକଣା ନ ପାଇ ମୁଁ ସରେଁ । ଠୂକର ଦେବା
ପାଇଁ ଯେବେ ଅଛନ୍ତି ଏହି ନନ୍ଦା ଦେଖ ମୁଁ କାହା ପରେ ହେ ॥ ୧୨ ॥

ଡ଼ର ଜନ୍ମସନ୍ଦରେ ଗନ୍ଧ ଦ୍ୱାସ୍ୱପଣେ ଲଣଶ୍ରେଣୀ ବୋଲାଇଲ । ଡ଼ାକୁ
ବ୍ରଜମଣ୍ଡଳେ ଛୀରସ୍ରୋତ ସେ ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ତର ଗୋପୀନାଥ ହେଲ ହେ । ଯାଚନ୍ତରେ ।
ଡ଼ାକନ୍ତ ପକାଇ କଲବ । ଡ଼ିଇଁ କଲ ପାତାଳେ ଭଗି । ଡ଼ରିଲ ବସ୍ତିକାଳେ ବାଳ
ଧ୍ୱଂସି ଶ୍ରୀଚରେ ଡ଼ାକ ନେଲ ବ୍ରଜ ବାଳୀଙ୍କ ହେ ॥ ୧୩ ॥

ଢୋକାଇ ପ୍ରେମରସ ଜାହ୍ନବାଠାରେ ସନ୍ତୋଷ ଢାମପଣରେ କାହାପରେ ।
ଢକଗରବନ୍ଧଣ କେତେଠାରେ କାଥନ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କ ଜନା ଭାବନ୍ତରେ ହେ । ସ୍ୱବଣାଇ ।
ଢାଗ ତୁମ୍ଭ ଅଗମ୍ୟ ପୁଣି । ଢାଲେ ଅନାଥ ଭବ ଟାଣି । ଢ଼ୁକ ଚରଣାମୃତ କର-
ଯୋଡ଼ି ରହେଁଛ କାଗ୍ରଣେ ଯୋଡ଼ିଅଛି ପାଣି ॥ ୧୪ ॥

ଅଣାକାର ପୁରୁଷ ଅଣିମା ତୁମ୍ଭ ପାଶ ଅଣିମାଦି ଦେବାଗ କର୍ତ୍ତା । ଅଣିଯ୍ମନ
ସିଥୁଗରେ ଭବନ୍ତ ସରୂପାରେ ଅଣି ମାଣନେ ଜଗଲକ୍ଷ୍ମୀତା ହେ । ଅଗମ୍ୟରେ ।
ଅଣୁଗୀଷଣ ରୂପଧାରୀ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ଅଛ ପୂରି । ଅଣିମାହିଁ ମୋହର କୃପା-
କଥି ମୋ ଠାର ଦୟା ନୋହୁଛ ତାହୁପରି ହେ ॥ ୧୫ ॥

ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟନାଥ ପ୍ରଭୁ ଦେଖାଇ ମାୟାବଳୁ ତିପଥ ଭାବେ ଗେଲା ଜାଣ ।
ତତ୍ତ୍ୱପୁରୁଷ ହେ ତତ୍ତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱାବଶୋଧାରଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱଙ୍କ ତବୃଷ୍ଣା ଯେନ ହେ ।
ତତ୍ତ୍ୱବେତ୍ତା । ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନୀ ତବ ଦବୁରେ । ତାହା ମୋ ଉରୁ ନାହିଁ ଉରେ । ତତ୍ତ୍ୱ-
କିଏ ସେ ମୁନି ଠି ତତ୍ତ୍ୱାନ୍ସ୍ୟୁଣେ ଯୋଡ଼ି ରକ୍ଷକହୋଇ ତଣ ମୋତେ ହେ ॥ ୧୬ ॥

ଥାଟ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ଦାରୁଣ ରଥଚରେ କହାବ ମହିମା ଦେଖାଇ । ଥାଇ
ସାକ୍ଷୀରୂପରେ ଅର୍ଜୁନାଦ କଣ୍ଠରେ ଡ଼ାକିଲ ଭାରତଥ ଗର୍ବ ହେ । ପକ୍ଷୀଦ୍ୱଂସ ।
ସ୍ଥିରକଲ ଘଣ୍ଟ ଜଳରେ । ସ୍ଥଳ ପାଇଲ କାକଳରେ । ଥିଲ ପାପିଷ୍ଠ ଦ୍ୱିଜ ଅଜା-
ମିଳକୁ ହେଜ ନାମ ଧରନ୍ତେ ରକ୍ଷାକାରେ ହେ ॥ ୧୭ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଦାମୋଦର ଦୟାଳୁ ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦ୍ୱାରକା ନିବାସ ହେ ଅରୂପାନନ୍ଦ । ଦଣ୍ଡଧର ଦଣ୍ଡକ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଯେ ଭୁବନ ନିମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଣ ଅନନ୍ତ ହେ । ଦୟାନିଧି । ଦଧିବାମନ ଗର୍ବ ସିନ୍ଧୁ । ଦାନବାରି ଦେବାଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧି । ଦେଖାଇ ହେ ଦର୍ପହା ଦର୍ଶନ ଦେବ କାହା ଦର୍ପକ ଦେଉଅଛୁ ନିଧି ହେ ॥ ୧୮ ॥

ଧରଣୀଶ୍ୱର ଧର ଧରଣୀଧର ଧ୍ୱଜାଧର ଧନ୍ୟଧନ ଅନନ୍ତମୂର୍ତ୍ତି । ଧନେଶ ଧର୍ମାଧ୍ୟକ୍ଷ ଧାତାରୂପ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଧ୍ରୁବାଶ୍ରୟ ଭବ ସେ କୀର୍ତ୍ତି ହେ । ଧେନୁପାଳ । ଧ୍ୟାନ କରୁଛି ଶ୍ରଦ୍ଧା । ଧ୍ୱାନ୍ତନାଶୀ ଅନ୍ତ ନ ଦେଖବା । ଧର୍ମନିଧି ମୁଁ ଗର୍ବ ଧ୍ୱଂସ ହେଉଛି ମୁଁ ଧନ୍ୟ ଧର ନାମ ସେ ପ୍ରଭୁ ହେ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଶୁଣ ନନ୍ଦ କି ଯେ ନନ୍ଦନ ନନ୍ଦିତ ନମିତ ପ୍ରକାଶ । ନରକାରି ଦୁଃଖ ନରକାନ୍ତକ ଧ୍ୟାଯୀ ଜନ ନାରାୟଣ ସେ ଭକ୍ତ ହେ । ନରହରି । ନରେଶ ନନ୍ଦନ ବନ୍ଦ ମୁକୁନ୍ଦ । ନଳିନେଶ ଦୃଶ ଅଂଶ ଧଣ । ନାରାୟଣ ବୋଲିଣ ନରେଶ କରେ ଧ୍ୟାନ କର୍ମା ନ ଶୁଣ ନାରଦ ହେ ॥ ୨୦ ॥

ପ୍ରାଣେଶ ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ପହ୍ଲାଦ ରଖି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ପ୍ରଣବ ପୁରୁଷ ଗୋସାଇଁ । ପ୍ରଭୁ-ବନ୍ଧୁ ଦେଖାଇ ପତ୍ୟାଶା ଶଗ ଏହୁ ପ୍ରତୀତ ହୁଅ ଏ ମୋ ଦେହ ହେ । ପୁରନ୍ଦର । ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ନେତ୍ର ଶ୍ରୀନାଥ । ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକାକ୍ଷ ପୁରୁଷାର୍ଥ । ଖୁନ ବସୁ ସେ ନାମ ପରମେ-ଶ୍ୱର ଧାମ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ହେ ଭାବାର୍ଥ ହେ ॥ ୨୧ ॥

ଫଳଦ ପ୍ରିୟାମୃତ ପ୍ରକେଶ ପ୍ରଭୁ ଲୋକ ପାଳନ ପ୍ରଳୟ ହେ କର୍ତ୍ତା । ଫଣୀନ୍ଦ୍ର କାଳିଦଳ ଫାନ୍ଦି ମାୟା ମହିମା ଲଗାଇଅଛ କ ବ୍ୟସ୍ଥା ହେ । ପ୍ରେମନିଧି । ଫାନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏହ ସିନ୍ଧୁ । ଫେଡ଼ କଷ୍ଟ ଦେଖାଅ ବୁଦ୍ଧି । ଫଳପୂର ହେଉଛି ଭବାର୍ଣ୍ଣବୀ ରହୁଛି ଦେଖାଅ କୃପାମୟ ନିଧି ହେ । ॥ ୨୨ ॥

ବଂଶୀଧର ହେ ବଭ୍ରୁ ବଳାନୁଜ ଅମୃତ ବଳଧ୍ୱଂସୀ ବଳିହା ହୋଇ । ବହୁରୂପ ଅବ୍ୟୟ ବସ୍ତୁ ମୂର୍ତ୍ତି । ଅଭି [illegible] ବାସୁଦେବ ଶୁଣ କ ନାହିଁ ହେ । ବଳଦମ । ବାଳ-ମୁକୁନ୍ଦ ବୃନ୍ଦାବନ । ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞ ଦେବ । ବଡ଼ ଅର୍ତ୍ତନାଦରେ ଗୁହାରୁ ମୁଁ ଯେ କରେଁ ନ ପାଏଁ କୃପାମୟ ଲୋଭ ହେ ॥ ୨୩ ॥

ଭଗବାନ ହେ ଭୂରୁ ଭବ୍ୟ ଦାୟକ ଗୁରୁ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ହେ ରତ୍ନ ଦାସ । ଭକ୍ତ-ଭାବୀର ବୁଲ ଭର୍ଗବ ଭାତ୍ରକଳା ଭରୁଛି ଯାଉଅଛୁ ନାଶ ହେ । ଭବତାପ୍ନୀ । ଭୂତ ଭବ ଭୂତ ଶେଖର । ଭୂତାତ୍ମା ଭୂତନଶ୍ୱର । ଭୁକ୍ତଭୋଗୀ ଭୁବନ ଭୀଷଣଦାତା ପୁଣ କରୁପାର ହେ ପଦ୍ମଦ୍ୱାର ହେ ॥ ୨୪ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ମଞ୍ଜୁକେଶ ମାଧବ ମଣ୍ଡଳେଶ ଏ ଭବ ମଦନ ମୋହନ ମୁରାରି । ମଧୁକରୀ ମଧୁସୂଦନ ମନସିଜ ମୋହନ ମଥୁରାବାଲୀ ମହାମାୟାଧାରୀ ହେ । ମାୟାମୃଗ । ମଦନ ହେ ମାୟା ପୁରୁଷ । ମହାପ୍ରଭୁ ମହାନୁଭବେଶ । ମହାବ୍ୟାହୃତରୂପ ମହିମା ତବ କୀର୍ତ୍ତି ମାଧୁରୀ ଶୋଭକୁ ପ୍ରକାଶ ହେ ॥ ୨୫ ॥

ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ଶ୍ୟାମଳ ଯାଦପତି ସେ ହେଲ ଯଦୁପତି ଅହେ ଯୋଗେଶ । ଯୋଗୀଶ ଯୋଗଦାନ କର୍ତ୍ତା ହୋଇ ସେ ପୁଣ ଯାଚନ୍ତ ଦାସ ରକ୍ଷା ନାଶ ହେ । ଯାଦବେନ୍ଦ୍ର । ଜଗି ତୁମ୍ଭ ସେବାକୁ ଧ୍ୟାଇ । ଯଥାର୍ଥ ନାହିଁ ମୁଁ ଜାଣିପାରି । ଜନକା-ସ୍ୱଜାପତି ଘେନ ମୋର ବଚନ କୃପାସିନ୍ଧୁ ନାମ କି ନାହିଁ ହେ ॥ ୨୬ ॥

ରମାଧବ ଶ୍ରୀରାମ ଅବଳ ପ୍ରଭୁରାମ ରଘୁନାଥ ସେ ଦାଶରଥି । ରଘୁକୁଳ ତିଳକ ରଘୁନନ୍ଦନ ଲକ୍ଷ ରଘୁବଂଶ ରଙ୍ଗନ ମୂର୍ତ୍ତି ହେ । ରାଘବେନ୍ଦ୍ର । ରକ୍ଷହନ୍ତା ହେ ଉପେନ୍ଦ୍ର । ରଥାଙ୍ଗପାଣି ଗୋପଚନ୍ଦ୍ର । ରଥାଙ୍ଗ ରମାପ୍ରିୟ ରମେଶ ମହାକାୟ ରମ୍ୟ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭା ହେନ୍ଦ୍ର ହେ ॥ ୨୭ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ ଲଳିତ ପୀତବାସ ଲୀଳାନିଧି ସେ ଲୋକନାଥ । ଲାବଣ୍ୟ ରୂପ ମହୀ ଲସ୍ୟ ଲଳିତ ଦେଇ ମାଣକୁ କରିବା କି ସ୍ୱାର୍ଥ ହେ । ନୀଳାମ୍ବର । ଲାବଣ୍ୟବତୀ ଗୋପବାଳୀ । ଲାଗି ରମ୍ଭବେ କର କେଳି । ଲଟ ଲଗା ସେ ହେବ ମୋର ପାଇଁ ଅଭାବ ନାମ କି କରୁଣା ବାନ୍ଧିଥି ହେ ॥ ୨୮ ॥

ବ୍ରଜନାଥ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରଜମୋହନ ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ରଜବଲ୍ଲଭ ବଂଶୀଧାରୀ । ବ୍ରଜକିଶୋର ବୃନ୍ଦ ବୈକୁଣ୍ଠ ନାମ ଧାମ ବେଦବାଦ ବିଶ୍ୱତାପହାରୀ ହେ । ବିଶ୍ୱରୂପ । ବୃନ୍ଦାବନେ-ଶ୍ୱର ବଟେଶ୍ୱର । ବସ୍ତ୍ରହରଣକା ବସ୍ତ୍ର ଦେବା । ବିଶ୍ୱପା ବିଶ୍ୱମୂର୍ତ୍ତି ବିଶ୍ୱଧ୍ୱଜ ଶେଖର ବିଶ୍ୱରୂପ ମୁନି ସ୍ତୁତି ହେ ॥ ୨୯ ॥

ସର୍ବେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀଧର ସଲଧାମା ଶ୍ରୀନାଥ ଶମ୍ଭୁ, ବିରଞ୍ଚି ବିଶ୍ୱକ୍ସେନ । ଶର୍ମଦ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଶୈଳଧର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଶ୍ରୀଗର୍ଭ ସେ ଯେଜ ହେ । ଶ୍ରୀ ବତ୍ସ । ଶ୍ରୀନିକେତନ ହେ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି । ଶ୍ରୀବାସ ଶ୍ରୀଶ ଶୋଭାଜ୍ୟୋତି । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀନିବାସ ସତ୍ୟଭାମାଙ୍କ ଈଶ । ନିର୍ଦ୍ଧିୟ କ୍ଷମା ସେ ମୋ କତି ହେ ॥ ୩୦ ॥

ଷଡ଼ଙ୍ଗଚକ୍ର ହେ ହରି ଷଡ଼ଭୁଜ ଚକ୍ରଧାରୀ ଅରକ୍ଷ ମୋ ଦୁର୍ବଳଗ୍ୟ କନା । ଷଡ଼ବଦନ ଅଜିତ ଅରକ୍ଷ ଅବକୁଣ୍ଠ ଏହାକ ତୁମ୍ଭର ଭାବନା ହେ । ବିଭୁନାଥ । ଷଟ୍‌କର୍ମ ତୁମ୍ଭ ହେତୁ ଖ୍ୟାତ । ଷଡ଼ଭୁଜ ଅଖଣ୍ଡ ଅଙ୍ଗୀକାର । ଷଡ଼ଙ୍ଗ ହୃଦ ଦେଇ ମାୟା ରସେ ମଜ୍ଜାଇ କାଳକୁ କର କିପାଁ ହତ ହେ ॥ ୩୧ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ନିତ୍ୟଅମ୍ଳା ଯୋଗୀ ଯେ ସତ୍ୱ ସଦାନନ୍ଦ ସୁଦାମପ୍ରିୟ । ସନା-
ତନ ଅମ୍ବୁ ସମାଧି ଦାନେ ପ୍ରଭୁ ସାରିଛ ଭକ୍ତି ହୃଦେ ଦିଅ ହେ । ସଦାସର ।
ସଚରାଚରେ ଶୋଭାକାନ୍ତ । ସାର ବିଷୟ ଭବଗତ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର ସୁଭଦ୍ର
ସୁରେଶ୍ୱର ରମ୍ୟ ପଦ୍ମ ସେ କେଦସୂକ୍ତି ହେ ॥ ୩୨ ॥

ହଂସାବତାରଧାରୀ ହୟଗ୍ରୀବ ହେ ହରି ଅମିତ ବିକ୍ରମ ସେ ଅଜ । ହେମାଙ୍ଗ
ହେମଶଙ୍ଖ ହୃଷୀକେଶ ହେ ରଣ ହର୍ତ୍ତା ହୋଇ ହର୍ମିତ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ହେ । ହରିହର ।
ହରଣ ହର୍ତ୍ତାଭି ରୂପ କାନ୍ତ । ହୟଶୀର୍ଷ ହଂସ ହ ଅନ୍ତ । ହରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ
ହର୍ଷିତ ଭାବ ଭରେ ମୋହନ୍ତି ଜବ କୃପାମୃତ ହେ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷୀରସିନ୍ଧୁ ଶୟନ କ୍ଷମାନିଧି ସେ ପୁଣ କ୍ଷୋଭିତ ହୋଇ ମୁଁ ଜଣାଏଁ । କ୍ଷିତି
ତଳି ନାଗର ଗ୍ୟାତାପନ୍ନ ଅଳେଖ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୃଦୟ ହର ଲୟେ ହେ । କ୍ଷିତିନାଥ ।
କ୍ଷତ ଧାରି ତୁମ୍ଭେ ନିତାନ୍ତ । ଶ୍ୟାମ ନଖର ରାମ ଯାଣ । କ୍ଷମିତା ରୂପ ଦେବ ହର-
ଯୋଡ଼ି ଜଣାଏଁ ଦୀନହୀନ ବିହାରୀ ଦାସ ହେ ॥ ୩୪ ॥

——○:O:○——

ହର ଚଉତିଶା ।

——*——

ଓଁ ଦିଗମ୍ବରାୟ ନମଃ ।

ରାଗ—ପାହାଡ଼ିଆ କେଦାର ।

କାଳ କଣ୍ଠକ କୁଣ୍ଡଳେଶ୍ୱର ଅପରାଜିତ ହେ କୁବେରେଶ୍ୱର କଙ୍କାଳମାଳୀ ହର
ଈଶ୍ୱର ହେ କାଶୀନାଥ ହେ । କେଦାରନାଥ ଅନାଦିଶିବ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ଗଣେଶ
ପିତୃ କୁବଳୟର ସେ ପ୍ରଭୁ ଅଛନ୍ତି ଶଶାଙ୍କନାଥ ହେ । କାଳଞ୍ଜୟ ଶ୍ରୀ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ
ଅଘୋର ହେ । କନ୍ଦର୍ପ ମଥନ ଯେ ତ୍ରିପୁରାନ୍ତକ ହେ । କୃତ୍ତିବାସ ସେ
ଅନେକ ଶିବ ତ୍ରିପୁରାରି ଅକ୍ଷୟ ଜ୍ଞାନ ସମୁଦ୍ର ନାଥ କୈଳାସପୁର ଅଭୟ
ବର ହେ ॥ ୧ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

କୈଳାସପତି ପାର୍ବତୀ ଈଶ କୃଷ୍ଣାନୁରେଖାଃ ପ୍ରଭୁ ମହେଶ ଅଭିରୂପଙ୍କୁ କର ପ୍ରକାଶ ମୁଁ ତବ ଦାସ ହେ । ଖାଇ ଗରଳ ହେଲ ବଉଳ ଅଭସ୍ମୃତ କର ସଙ୍କୋଚ ନ ଦେଇ ନାଥ ଥାଳ ଦେଇଛ ହୃଏଁ ନବ୍ଗଣ ହେ । ଖଟ୍ଟ ପଲଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥ ଶ୍ମଶାନଶାୟୀ ହେ । ଗାଦ୍ୟ ହୃଦୃଗ ସଙ୍ଗରେ ଗଙ୍ଗାଜ ହେ । ଘାଣ୍ଡବ ମୋର ଗୁଣ୍ଠ ନାହିଁ ଖୋଜିଲ ଦେବେ ଜର ଯୋଡ଼ଇ ଖେଦ ପାଇଣ କରେଁ ନେଉଦନ ଜାଣିଲ ନାହିଁ ହେ ॥ ୧ ॥

ଙ୍ଗୁଣ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ହେ ଗୌରୀପତି ଜ୍ୟୋତିର୍ଲିଙ୍ଗେଶ୍ୱର ନାନ ଗୋପତି ଗଙ୍ଗାଧର ଯେ ସେ ଗୁହ୍ୟଗୁରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେ । ଗିରୀଶ ନାଥ ସେ ଗଣନାଥ କ୍ରତୁଧ୍ୱଂସୀ ଯେ ହେ ଗୋପାଳବ କବୁଦ୍ଧାନଙ୍କ ପଣ୍ଡ ବୋଲାଅ କେଦାରେଶ୍ୱର ହେ । କିଂପୁରୁଷ ଈଶ୍ୱର ବୋଲାଅ ଶିବ ହେ । ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗୀସ୍ୱାମୀ ଅଟ ହେ ବୋଉବ ହେ । ଗିରିଜା-ପତି ଗୁହାରୁ ଗୁଣ ଗୁଣ ତୁମ୍ଭର ତହିଁ ମୁଁ ପୁଣ ସଦା ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଅଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ପାଶୀଷ୍ଟିବ ହେ ॥ ୨ ॥

ପଞ୍ଚେଶ୍ୱର ଯେ ପଦ ଅମ୍ବୁ ସେ ଆଦିଦେବ ଅନନ୍ତ ବିଭୁ ଅମ୍ବ ଯୋନି ସେ ଅସ୍ତିକ ଇଚ୍ଛା ନେ ଜାତଧ୍ୱଂସୀ ହେ । ଘନ ବାହନ ଈଶ ଈଶାନ ଈଶ୍ୱର ଯେହି ଉପଦେବତା ସଙ୍ଗେ ଭ୍ରମିଣ ଅଚ୍ଛ ବୋଲାଅ ନେ ଅବିନାଶୀ ହେ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ-ରେତା ନାଥ ହେ କରୁଣା କର ହେ । ଉପନିଷଦ ନାମ ହୃଦପ୍ରେ ଥାଏ ହେ । ଘୋଷି ହେଉଛି ମୁଁ ଗଜବଦନ ଉମାଉମେଶ କଲ୍ପ ସ୍ମରଣ ନପାଇ ଚିହ୍ନ ଲଭେଁ ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ହେ ବୃଷଧର ହେ ॥ ୪ ॥

ଛଗମ ଚନ୍ଦ୍ର ଛତ୍ରଶେଖର ଅସ୍ଥିମାଳୀ ହେ ଶିବ କେଦାର କାଳେଶ ବର ଯେ କାଳେଶ୍ୱର ରୁଦ୍ର କପାଳୀ ହେ । ନିର୍ବିକାରକ ବୃଷଭ ଧ୍ୱଜା ବଳ୍ଲଷକଣ୍ଠ କାଳଭୈରବ ପାଦରେ ତୁମ୍ଭ ଶରଣ ପଶି ଦୀନତା ଅଳ ହେ । ଜଟାଧର କପର୍ଦ୍ଦୀ କଳା ରୁଦ୍ର ଦେବ ହେ । କାଶୀଶ ଏକା ଝୁକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭବ ହେ । ଜଗତ୍ରୟ ସ୍ୱୟଂ ହେ ଝଣଝଣି କର ଡମରୁ ହେ କାଶୀବାସୀ ତ୍ରିଭୁବନ ହେ ସେ କ୍ରତୁଧ୍ୱଂସୀ ନାଥ ସେ ଠାବ ହେ ॥ ୫ ॥

ତନ୍ତ୍ରଶେଖର ନେତ୍ରଜ ମୂର୍ତ୍ତି ଚକ୍ଷୁ ଦେଇ ଦେଖାଅ କୀର୍ତ୍ତି ଏକା ତୁଙ୍ଗ ଅଟେ ପୁଣ୍ୟ ନିଭୃତ ଦେଇଣ ରଖ ହେ । ନଟବର ଧାଇ ହେବ ମୁଁ ନାଶ ଶୋଭ ତୁମ୍ଭଙ୍କ, ସ୍ୱୟଂ ବ ଦୃଶ୍ୟ ତନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତେ ଜଗ ବଞ୍ଚିବ ପଣ୍ଡିତ ଦେଖ ହେ । ଗଙ୍ଗା ନୈଥିଳ ଘରେ ଭ୍ରମଣ ଜନ୍ମ । ତ୍ରିପୁରଧ୍ୱଂସୀ ହେ ଗୁଣ ମୋର ଗୁହାରି ହେ । ତଳା-

ଚଉତିଶା ଦ୍ୱାର ।

ଚଳରେ ଭ୍ରମର କାନ୍ତି ଦେଖାଯାଉଛି ହେଚଣ୍ଡ ପଦ ଚରଣ ସେବ ଚର୍ଚ୍ଚଣ ଅଛି ଚିଣ୍ଡ ମୋ ଅଛି ହେ ॥ ୬ ॥

ଛନସହର କ୍ଳେଶକୁ ହର ଛନ୍ଦ ମାୟାକୁ ହର ପ୍ରକଟ ଯଙ୍ଗଳ ଗାଉ ଚେଳ ପ୍ରଗବ ଛବ ଅପାର ହେ । ଛନ୍ଦସାଗର ହେ ଜଗଭ୍ରକର୍ତ୍ତା ଛତେନ୍ଦ୍ର ଯେ ସେ ଜଗଭ୍ରକର୍ତ୍ତା ଛିଦ୍ରର ନୁହେ ନ ଜାଣ ବାରେ ଅଧିକ ହେ । ଛନ୍ଦାନୁ ସରଣରେ ଗମନକାରୀ ହେ । ଛଳ ଶଠ ଦାନବଙ୍କର ବଇରୀ ହେ । ଛୁପ ସେ ଉଅଳ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ନାଶି ଛିଡ ସଙ୍କଟ ନାଶନେ ବସି ସନ୍ଧ୍ୟକ୍ଷଣ ହେ ଅବନାଶୀ ଛିଶୂଳଧାରୀ ହେ ॥ ୭ ॥

ଜୟାନ୍ତରେ ଶୋଭିତ ଶିର ଜାହ୍ନବୀ ଚନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଧନ ନାର ଜଗଚୋଷାର ଜଦ୍ଦଣ ସାଗର ଧବ ସେ ଉଗ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ ନାମ ଜଗତ ଧାମ ତୁମ୍ଭର ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଦଅ ଜଣ୍ଣାମ ଅନନ୍ତ ମାୟା ଚର୍ଚ୍ଚଣ ଭ୍ରମ ହୁଏ ମୋହତ ହେ । ଜଗେଶ୍ୱର ସେ ରକ୍ଷା କର ଗୋସାଇଁ ହେ । ଜଟାଧର ସେ କର୍ପା ଶୁଣନ୍ତୁ ନାହିଁ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ କର ମୋ ସ୍ୱାର୍ଥ ତୁମ୍ଭ ଥାଅନ୍ତେ କେବ ଅନାଥ ହୁଏ କ ଅର୍ଥ ଗର୍ବ ସ୍ୱାର୍ଥ କୃପଣ କୋହ୍ନ ହେ ॥ ୮ ॥

ଝାଡ଼େଶ୍ୱର ହେ ଶୁଣ କ ନାହିଁ ଝଞ୍ଜାମାୟା ଏ କି ଦେଖାଇ କୋପକ ନାଶ କ ଘର ପାଇ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନେଶ୍ୱର ହେ । ଝୁରୁଛି ଗମ୍ଭୀର ଦେଖି ପ୍ରେମ ପଦକୁ ହୃଦ ମ ଲକ୍ଷି ଦେଉଣ ସାକ୍ଷୀ କରେ ଏଥର ଦୟା ସେ କର ହେ । ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡନାଥ ଦୋଳାଇଛ ପଣ ହେ । ଝାଡ଼ପଥ ପଥିକ ସେ ମନୋହର ହେ । ଝାସ ଦେଉଛି ମାୟାସାଗରେ ଏହା ସେ ଚୋଖି ତର ସେ ଉରେ ଭକତ ପାଦ ଭକ୍ତ ନ୍ୟର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରେମ ପରସ ହେ ॥ ୯ ॥

ଞଧର୍ଗ ଗର୍ବ ଜବାସ ଦଅ ନିଜମ ଭାବ କର ଉଦୟ ଞାଣ୍ଡରୁଣାକୁ ତୁଟେ ନ ବନ୍ଧ ନିଷ୍ଟିନ୍ତ କର ହେ । ଞଷ୍ଟ ପୃଚ୍ଛେ ସେ ଜଳଧର ଚଳନ୍ତେ ତାକୁ ଜଳ ସଂହାର ଞାଷ୍ଟୁର ହେଲ ଅମ୍ବୁଜପଦ ସ୍ୱବେ ମୋ ଉର ନତ । ଞାୟମ୍ଭ ପୁରୁଷ ହେ ଜଗନ୍ନିତ୍ୟ ହେ । ଞସ୍ତକ୍ଷେ ଗର୍ବେ ଚର ପ୍ରେମ ଯୁନୀତା ହେ । ଞାଦ୍ଧର୍ମ ମୁର୍ତ୍ତି କିନା ସଂସାରେ ନିଜନ୍ତରେ ଗୁଡ଼ାଇ କରେ ଉରକ୍ଷରକ୍ଷା କର୍ତ୍ତା କାପରେ ଯାଚନ୍ତି ଭର୍ତ୍ତା ହେ ॥ ୧୦ ॥

ଟଙ୍କଥର ଯେ କେ ଟଙ୍କାଧାରୀ ଟାଣ ଭଙ୍ଗାକୁ ନାହିଁ କ୍ଳେଶଇ ଟେଚା ଟେକରେ ସ୍ୱଦଣ ଅଧି କଲ ସେ ଧ୍ୱଂସ ହେ । ଟଙ୍କାର ଦାହ ସେ ଜପ୍ତାସୁର ପ୍ରଚଣ୍ଡିକାଜ କଲ

ଚଉତିଶା ହାର ।

ସମନ ବିନାଶ କଲ ତ୍ୱ ସ୍ୱାବ ଉର ଜ୍ୱବ ଶାବଣ ହେ । ଚୈତ୍ର ନୃବଲ ତବ ଦାସାନୁଦାସ ହେ । ଝିଲ୍ଲି ପ୍ରାପ୍ତେ ହୋଇ ନକ୍ଷତ୍ର ନାଶ ହେ । ଝିଙ୍କିଲ ଲୁଣ୍ଠି ବାସ କରଣ ଥୀତବ୍ଧ ପୁଣ ନିସ୍ପୃହପାନ ହୁଏ ନିଧନ ଧର୍ମାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ନାଶିନ ବନ୍ଧ ହେ ॥ ୧୧ ॥

ଟୁଲ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ନାଭିରୁ ଜାତ ଉଥାଣ କଲ ମାୟା ଅନନ୍ତ ହିମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପଙ୍କର ଅଗମ୍ୟ ହୋଇ ହେ । ଟଳ ସେ କଲ ଭୂତାଦିଗଣ ଅଂଶାନୁଯାୟୀ ଭବ ହେଉଣ ଉପ୍ତତ୍ତିକର୍ତ୍ତା ଦେଖି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାଶକ ଯାଇଁ ହେ । ଠିକ ଦେଖାଥ ଅସ୍ଥିମାଳୀ ଏଥର ହେ । ଠକା ଠକ ବସ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ନ ଧର ହେ । ଠକ ମୁଁ ନୃବେଁ ସେବ ମୁଁ ଅଛି ଯଥାର୍ଥ ବୁଝି ଯାହା କହୁଛି ଅଗ୍ରତୋଷ ହେ ଭବଙ୍କୁ ଧନ ନୂତ ପଥକ ହେ । ୧୨ ॥

ଡମରୁଥିବ ଭେଳପଗନ ଡାକାଣୀ ଭୂତଗଣ ଅପାର ଚଣ୍ଡୀ ଚାମୁଣ୍ଡା ବେତାଳଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ରହ ହେ । ଡଙ୍କର କର୍ମ ଯାହାଙ୍କ ଦେଖ ନାଶକ ହୁଅ ହୋଇ ଅଲେଖ ତମ ନାମନେ ହୁଅ ଯେ ଦକ୍ଷ ଯଜ୍ଞ ଅମୋଘ ହେ । ଡମି ଡମି ଡମରୁ ନାଦ ଶୁଣିଲେ ହୋଇ ଡଙ୍କ ଦନୁଜ ଦୁଷ୍କେ ଲୁଚ ଗହ୍ୱଲେ ହେ । ଡାକପକାଇ ବେତାଳମାନେ ଲୋକ ମାରନ୍ତି ଛିଦ୍ରଧ୍ୱ ଧ୍ୟାନେ ରକ୍ଷକ ନାହିଁ ଦସ୍ୟୁ ଭୁବନେ କର୍ମର ଫଳେ ହେ । ୧୩ ॥

ଢାଲେ ଅନାଥ ଥିବେ ଦିନେଶ ବିଭେଦ ହୁଅ ଦେଖିଣ ପାପ ଦସ୍ୟୁଙ୍କୁ ବଳ ଢିଞ୍ଚ ମାସ ଲକ୍ତ୍ୱ ଦର୍ଶିନାଥ ହେ । ଢୋଙ୍କିଣ ହଳ ନସରୁ ପାଇ ଜପସ୍ୱୀନାଥ ଏଣୁ ବୋଲାଇ ବଳେ ଧାନ ଅମୃତ ଦେଲ ଯୋଗୀ ପୃଷ୍ଠାର୍ଥ ହେ । ଢୋକାଇ ଦଥ ବାଧେ ପ୍ରେମଙ୍କ ରସ ହେ । ଢୁଲୁ ଢୁଲୁ ନେଶରେ ନୃତ୍ୟ ଅବଶ ହେ । ଢାଙ୍କି ଯେ ଅଙ୍ଗ ଭୂମି ବିଜ୍ଞାନ ଦାନ କରୁଛ ଅଜ୍ଞାନ ଜନ ଏହା ସେ ନୃତ୍ୟ ଶୋଭ ସଦନ ଭବ କି ବସ ହେ ॥ ୧୪ ॥

ଅଣି ପୃଷ୍ଠି ଦେ ଗୋଡ଼ିତ ଅଙ୍ଗ ଅଣିମା ଦାନେ ନୋହୁ ବିଭଙ୍ଗ ଅଣିମାଦି ଯେ ରକ୍ଷିଣ ତଙ୍କ କୈଳାସବାସୀ ହେ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ଶିପୁରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋକାଦି ମଧ୍ୟେ ବିହାର ଯେନ ଶୁଦ୍ଧାତ୍ମ ଭବାନୀ ଯେଣାସୀ ହେ ଅବିନାଶୀ ହେ । ଅଣ-ଅପୂରେ ପଡ଼ିଥିଛି ତା ବୁଝି ହେ । ଅଣିମାଙ୍କୁ ଯେ ମୋର ହେ ଯୋଗିନ୍ଦ୍ର ହେ । ଅନ ଭିକ୍ଷୁକୁ କିଛି କିମ୍ବା ଅଦାନାଠାରେ ଦାନ ବୋଲିଥ ପ୍ରେମକ ହୁଅ ସଦାସ୍ତୁ-ତିଷ୍ଠ କରାଣ ନ୍ୟାୟ୍ୟ ହେ ॥ ୧୫ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଦେବ ହେ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଧ ତ୍ରିପୁରଘ୍ନ ସେ ତ୍ରିଧୁସ୍ତନ୍ତ୍ର ତ୍ରିମୁଖାକ୍ଷ ଯେ ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତିଧର ତ୍ରିଶୂଳ ଶିବ ହେ । ତ୍ରିପୁମୃକ ସେ ଯେ ତ୍ରିଲୋଚନ ଦେଖା ଦର୍ଶନ ତକ୍ଷଣଯେନ ମୋ ନିବେଦନ ଶୁଣି ତା ଅନ ହେ ଦେବଦେବ ହେ । ତ୍ରିନେତ୍ରଧାରୀ ଅଟେ ବନାଶକାରୀ ହେ । ତାମୃକ ଛଭକ୍ଷ ଯାବ ନୂର କ୍ଷପନ୍ତ ସେ । ତୁଙ୍ଗିମଣ୍ଡୀ ତ୍ରମ୍ବେ ସେ ପଦ୍ମ ଛାରକତ୍ରୁକ୍ତ ହୃଦପୃଥ୍ବୀ ବ୍ୟାପସବ୍ଧ ଫେଡ଼ ମୋ କଷ୍ଟ ଦ୍ୱେଷ ନ ଥାଇ ହେ ॥ ୧୬ ॥

ଥୋକସ୍ତ ହେଲ କଣ ଜଣାଣ ତ୍ରିଧାମମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ଗର୍ବେ ପୁଣ ସ୍ତବ ଭେଦନ କରଇ ଭନ୍ଦ ନୂହେ ଉଚନ୍ତ ହେ । ଥଣ୍ଡା ହୋଇଣ କଣାଣ ଯେନ କଣ୍ଠ କପଣ୍ଡ ଏହା ଯେ ଜାଣ ତନ୍ତ ନ ଦେଲେ କ ଶୋସ୍ତବନ ସ୍ତବ ଗର୍ବିତ ହେ । ତ୍ରିନମୃନଥାରୀ ସଂହାରକାରୀ ହେ । ଜଣା ତା ଅଛୁ ଜଡ଼ୀଭୂତ ନାଥଇ ହେ । ଥିବ ମୁଁ ସେବ ଫଳ ପାଇବ ଏହା ମୁଁ ସ୍ତବ ଦେଖୁଛି ଛତ ଅଶାକୁ ଥଇ ନାଶ ମୁଁ ହେବ ହେ ମାର- ଥଇ ହେ ॥ ୧୭ ॥

ଦେବେଶ ଦକ୍ଷମୃଗ ଦଗ୍ଧାସ ଗର୍ଜି କଣ୍ଠାସ ହୋଇ ମୁଁ ଥିବ ଚରଣେ ଦାସ ଦେଇଣ ପ୍ରାସ ଇଚ୍ଛାକୁ ଧର ହେ । ଦେଖିବ ନାଥ ଯେ ପ୍ରଭୁପଣ ଦର୍ପକିକନ୍ୟା ଏହା ମୋ ପଣ ଦଣ୍ଡପାଣିଙ୍କ ଇଶ ହୋଇଥ ଅଛୁ ଛମୁର ହେ । ତାରକାର ପିଥଗ ମୁଁ ଅନୁସର ହେ । ତାରଣକର୍ତ୍ତା ସ୍ତବ କଣେଁ ଶୁଣାଇ ହେ । ଦଗ୍ଧ ହୁଏଁ ଥାଇ ପାଇ ଦେଖି ଶ୍ରୀରୂପ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ଯିବ ମୁଁ ପାହିଁ ନିଷ୍ଠା କଣ୍ଠ କହ ହରଇ ହେ ॥ ୧୮ ॥

ଧରଣୀଧର ଧରଣୀଶ୍ୱର ଧର୍ମୀବାହନ ଡମରୁ କର ଧନେଶ ନାମ ପ୍ରକାଶି- ବାର ସ୍ତବ ମୋ ଉର ହେ । ଧୂର୍ଜଟୀ ଯେନ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦେବ ଦୀନ କାହିଁକ ଦୀନାର୍ତ୍ତି ଥିବ ଏହା ଭାବନ୍ତି ହୃଦପ୍ତ ଠାବ ଯାହା ସେ କର ହେ । ଧନୁ ତ୍ରିଶୂଳ ସଦା ଧନୁ ପିନାକ ହେ । ଧେୟ ପଶୁପତି ଅକ୍ଷୟ ସେ ଅଙ୍ଗ ହେ । ଧ୍ୟାନ ମୁଁ କରେଁ ଭକ୍ତ ପଦ୍ମରେ ରକ୍ଷକ ବୋଲ ଶ୍ରବଣ ଉରେ ନିଦର୍ଶନରେ କହେଁ ଅନ୍ତରେ ନୂଆ ବୁଭଙ୍ଗ ହେ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦକେଶ୍ୱର ଈଶ ହୋଇଥ ନାଗେନ୍ଦ୍ରହାର ନନ୍ଦୀଶ ମୋର ଯେ କଷ୍ଟ ଯୋଗ ହେଉଛି ଘୋର ହେ । ନରେଶ ନାଗ ଚୂଡ଼ ସ୍ମରଣ ଛଣାଇ ଥିବ ମୁଁ ପୁନଃ ପୁନଃ ହେ ପଞ୍ଚାନନ ଗୁଣବାନ୍ ଗୁଣ ଜଣାଣ ମୋର ହେ । ନୀଳକଣ୍ଠ ଗର୍ବିତା ମୁଁ ନ ଛାଡ଼ିବ ହେ । ନିର୍ବାଣ ପାଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ଲଭିବ ହେ ।

ନଟଦ୍ରୁତିନ କହିଲ ଏବା ନାଗର କଣ୍ଠ ତୁହି ସେ ଛାବା ଶୁଣି ନିତନ୍ତ ବେଳେ ନ
ହେବ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଥିବ ହେ ॥ ୨୦ ॥

ପରମେଶ୍ୱର ଯେ ପଶୁପତି ପଞ୍ଚମୁଖ ସେ ପାର୍ବତୀପତି ପୁନର୍ବସୁ ସେ ପଞ୍ଚାସ୍ୟ
ନାଥ ପୁରାରି ପୂର୍ଣ ହେ । ପୁନ ଶାସନ ଗର୍ଜ୍ଜଣ ମୁଦ୍ରି ଧରନ୍ତୁ ଥର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାର୍ଣ୍ଣ ତନ୍ତ୍ର
ଫଣା କ ମାନ୍ଧି ଭାବ ସ୍ୱୟାଇଁ ଚଣାଣ ହେଉନ ହେ । ପ୍ରକ୍ଷିପ୍ତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବନ୍ଧୁର
ହେଲ ହେ । ପିନାକୀ ପୁନଶ୍ଚ ଲତା କ ତୁଲ ହେ । ପାଶୁପାତ ହେ
ପିଙ୍ଗ କ୍ଷ୍ୟାନ୍ତ ମୋ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଘେନ ନାହିଁ କି ମୁଁ ଅନୁସର ଗୁହାଇ ନଇ ହେଲ
ବାଣ୍ଟଲ ହେ ॥ ୨୧ ॥

ଫଟ ଲଗା କ ହେଲ ପ୍ରକେଶ ଫାନ୍ଦ ମାୟାରେ କରିବା ନାଶ ପ୍ରଣବ ତୁହି
ନଷ୍ଟପ୍ରୟ ହେଉ ପିନାକଧାରୀ ହେ । ଫଳୋଦୟକୁ ହୃଦେ ନ ଦେଲ ଗଗନ୍ତୁ ଧର
ଗୃହାନ ଭକ୍ତ ନ ହୁଅ ସ୍ୱଳ୍ପ କ ଭାବ ଗଞ୍ଜି ଅଛ ସ୍ୱପର ହେ । ଫାଙ୍କାସ୍ଥି ଦ୍ୱାରେ
ଦେଖି ତୃପ୍ତ ରଞ୍ଜନ ହେ । ଫଳପୃଷ୍ଟ ହେବା ସାର ହେଲଣି ହେ । ଫେଣ୍ଡ-
ଫେଣ୍ଡ କ କନ୍ଦୁଣ ଥିବ ପ୍ରଭାବ ଛଳ ଦେଖେ ଗାଳବ ପ୍ରତ୍ୟାଶ୍ୟାନରେ ଯିବ କ ଥିବ
ଭାବ ସେ ଗାଧ ହେ ॥ ୨୨ ॥

ବାଲୁକେଶ୍ୱର ବାମଲେଶ୍ୱର ହେ ବଟେଶ୍ୱର ବନ୍ଧୁ ବର ଯାଚନା କର
ତୁହି ଏ ଧର ଯେ ବିଶ୍ୱନାଥ ହେ । ବନ୍ଧୁ ରୂପକୁ ଅନାଉଅଛି ପଭୁବ୍ଧ ତୃପ୍ତ ନ
ହୁଏ ମୂର୍ତ୍ତି ଥିବା ପାଉଣ ଗ୍ରହଣ ଅଛି ତୁହି ସେ ତତ୍ତ୍ୱ ହେ । ବୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧ ସ୍ୱର୍ଗୀ
ମଉନ ହୋଇଲ ହେ । ବଳାର୍ଦ୍ଦପ୍ରଦ ମୁଁ ପାଉଛି ସଲ ହେ । ବନ୍ଧମୁକ୍ତି କି
ହୃଦୟେ ଧରି ବଧନ୍ତ ହେବ ବାଜପୃକାଶ୍ରି ତାକୁ ନ ଡ଼ର ମୁଁ ଅନୁସର ଥିବ
କେବଳ ହେ ॥ ୨୩ ॥

ଭୋଳକ ଭବ ଭୈରବ ଭର୍ଗ ଭାନୁଭାଲାଙ୍କ ଭୂତେଶଦେବ ଭୃଗୁ ଭୁକ୍ତୀଶ
ଭୂତାତ୍ମା ଗର୍ବ ଥିବ ଏ ସ୍ଥଳ ହେ । ଭୂଗନପାନେ ସେ ଭୋଳାନାଥ ଭୂତଭୂତେଶ
ହେ ଭୂତନାଥ ମୋ ମନୋରଥ କରିବ ସ୍ୱାର୍ଥ ବିଶ୍ୱାନଭାଲ ହେ । ଭଗବାନ
ଭୀମଅହେ ଭଦ୍ରେଶ୍ୱର ହେ । ଭୂରୁ ଭଙ୍କରିଟ ହେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେ ।
ଭସ୍ମାଙ୍ଗରେ ସେ ଭୁଜଙ୍ଗ ଛନ୍ଦ ଭୋଳିଆ ଭୋଳକ ଭାବୁକାନନ୍ଦ ଭୂତ କି ଧର ଭୂଷଣ
ଛନ୍ଦ ଭେଦ ନ କର ହେ ॥ ୨୪ ॥

ମଧ୍ୟମେଶ୍ୱର ହେ ମହାକାଳ ମହାଦେବ ଯେ ମହେଶ ସ୍ଥଳ ମାନଧାତା ସେ
ଭାବ କେବଳ ଅଛି ମୁଁ କିନା ହେ । ମଶାଣିବାସୀ ଯେ ମହାବ୍ରତୀ ମହାନଟ ହେ

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଯେନ ବନତ ମଞ୍ଜୁଳ ମୂର୍ତ୍ତି ମନ୍ଦ ଗିରିଜା ଫେଡ଼ ଯାତନା ହେ । ମାରହନ୍ତା ମହେଶ ହେ ମଣ୍ଡଳେଶ ହେ । ମିଦ୍ଧ୍ୱାନ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ହୃଦୟେ ଘୋଷ ହେ । ମହାମୋହକୁ ହୃଦୟେ କର ମହାନୁଷ୍ଠାନବାସୀ କନ୍ଦର୍ପ ମନୁଙ୍କୁ ଭଜ ପ୍ରେମକୁ ଧର ହଥ ଅଦେଶ ହେ ।। ୧୫ ।।

ଯୋଗେଶ ଯଜ୍ଞ ଯଜ୍ଞକୁ ହେତୁ ଯଜ୍ଞ ବୋଲାଅ ଯୁକ୍ତି ହ ଭକ୍ତ ଯୋଗରେ ରହ ଯୋଗକ ପୂଜ ଯୋଗାରୂଢ଼ ହ ହେ । ଯାମାଙ୍କ ହେ ଯେଣୁ ଯୋଗୀଶ କୁଳର ନାଥ ଦେଇଛ ପ୍ରାସ ଅଛନ୍ତି ନାମ ଧ୍ରୁବେ ଧଣ୍ଟାସ ରହୁଛ ଯାକ ହେ । ଯାମଳାଙ୍ଗରେ ମକ୍ଷ କର୍ଦ୍ଦମ ନେଇ ହେ । ଯୁବରଙ୍ଗ ପିପୂର ବୋଲବ ମୁଣ୍ଡ ହେ । ଯାଚନ୍ତ ହୋଇ କହୁଛି ମୁହିଁ ସୁମନ ଘେନି କୁସୁମ ନେଇ ପୂଜକ ପଣେ ଥିବ ମୁଁ ରହୁ ସଦା ଅଯାପୀ ହେ ।। ୧୬ ।।

ରସନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକାଦଶ ଯେ ରୁଦ୍ର ସ୍ମରଣ ପଯ୍ୟର ଭଜେ ହହେ ଅଗ୍ରହେ ପ୍ରେମରେ ମହେ ରୁଦ୍ର ମୋ ଗିର ହେ । ଅଷ୍ଟବ୍ରହ୍ମ ଯେ ଅପସ୍ମୃତ ଶିବ ହରସେ ଶମ୍ଭୁ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକ ଅଜପିନାକୀ ସେ ମହେଶ୍ୱର ହର ଈଶ୍ୱର ହେ । ବୃଷା କପି ଏ ମିଶି ଗଣଦେବତା ହେ । ରୁଦ୍ରାବତାର ହୋଇ ପ୍ରେମ ପୂଜାରୀ ହେ । ରସାପୂର୍ଣ ସେ ଭଲତା ଜାଣ ରସକୁ ଚଉ ଯୁଞ୍ଜା ନ ଯେନ ରକ୍ଷକ ନାଶ ନ ଶୁଣ ରହୁ ହେ ଶୋଭିତା ହେ ।। ୧୭ ।।

ଲୋକନାଥ ହେ ଲପ୍ତ ଲଗାଇ ଅନୁରାଗଣେ ଅଛି ମୁଁ ରହୁ ଭ୍ରମସ୍ୱବରେ ଡ଼ାକ ମୁଁ ବାଇ ଅପୂର୍ବ ନାହିଁ ହେ । ଲୋକମଳ ସେ ଲଗାଅ ଲକ୍ଷ ରହେ ଯୋକ୍ଷ କର ସଖ୍ୟ ମୋ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖ ସେ ହଁ ନାହିଁ ନ ଚହେ ହ କମ୍ପୁଛି ଗିରିଜାପାଇଁ ହେ । ଲଙ୍ଗ ପୂଜାକୁ ପାଇ ଲଘୁ ବାଟରେ ହେ । ଲଙ୍ଗସ୍ୱଳ୍ପ ହୋଇଥ କର୍ମ ସଂସାରେ ହେ । ଲମ୍ବୋଦରଙ୍କ ତାତ ଏଥର କୃପାମୃତ ହୃଦୟେ ଧର ମୋ ପାଇଁ ବାଲେ କରୁଣା କର ହୃଥ ସ୍ୱକରେ ହେ ।। ୧୮ ।।

ବିରୂପାକ୍ଷ ଯେ ନାମ ବାଗୀଶ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଭୁ ଶମ୍ଭୁ ବିଶ୍ୱେଶ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ହେ ବୃଷବାହନ ବୃଷଭଗତ ହେ । ବୀରଭଦ୍ର ହେ ବିଷନାଶନ ବୃନ୍ଦାବନ୍ତ ସେ ସମକୁ ଯେଜ ବନ୍ଧ ପୁଣ ଲଗାଅ ଧ୍ୟାନ ଗିରାଙ୍କଯତ ହେ । ବିଲକଣ୍ଠ ବୀରେଶ୍ୱର ବହୁ ଗୁଣ ହେ । ବାମଦେବ ବୈଦ୍ୟନାଥ ତ୍ରିଲୋଚନ ହେ । ବିଷପାନ ପୁନଯ୍ୟେ ଯେନ ବ୍ୟସନେ ଗଜ ଭାବୁ ଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଧ୍ୱଂସନ ସମ୍ମୁ ଯେନ ସର୍ବଜ୍ଞ ମଣ ହେ ।। ୧୯ ।।

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶଶିଭୂଷଣ ହେ ଶୈଳଯନ୍ତା ଶିତିକଣ୍ଠ ଯେ ସେ ଶୂଳଯନ୍ତା ଶୂଳପାଣି ସେ ହେ ଶକ୍ତି ଗ୍ରତ ଘବକୁ ତୁହି ହେ । ସର୍ବଶୂଳଧୃକ୍ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ଶୈବ ଶୂଳଶ୍ରୀମାନ ଶ୍ରୀବାସ ଶିବ ଶ୍ମଶାନବାସୀ ହେ ଶୂଳଧର ଶୁଚି ବି ହେଜ ହେ । ଶାମ୍ଭବରେ ମନ୍ତ୍ର ହୋଇଣ ରହିଲ ହେ । ଶୁଦ୍ଧି ବିଷୟ କେବେହେଁ ନ ଗହିଁଲ ହେ । ଶର୍ବନାମକୁ ଧରିଣ ମୁହିଁ ଅଦାତା ଗୁଣ ରୂପକୁ ଗହିଁ ଜଣାଏଁ କେବେ ଶୁଣନ୍ତୁ ନାହିଁ ଶୁଭ ଢ଼ାଲ ହେ ॥ ୩୦ ॥

ଷଡ଼ାନନଙ୍କ ପିତୃର ଶୁଣ ଷଡ଼ଗୁଣକୁ ତୁଚ୍ଛେ ଯେନ ଷଡ଼ବର୍ଗ ସେ ତୁମ୍ଭ ଭଅଣ ଷଡ଼୍ ଦର୍ଶନରେ ହେ ! ଷଡ଼ଭୂଙ୍ଗଙ୍କୁ ବଦ ଏଥର ଷଟ୍ ପ୍ରଜ୍ଞଦାତା ପ୍ରଭୁ ଈଶ୍ୱର ଷଡ଼୍ ଭୁଜମୂର୍ତ୍ତି ଷଟ୍ କର୍ମୀଯତ ସଂଜ୍ଞାଭାବରେ ହେ । ସଂଶିତ ଭକ୍ତଯୂକୁ କର ଗୋସାଇଁ । ସଂଶୟ ପାଇ ମୁଁ ଯେ ହେଉଛି ଦଗ୍ଧ ହେ । ସମସ୍ୟା ସବୁ ତୁଟାଇ ଦେଲ ସଂଗ୍ରହିତା ସେ ବିଗ୍ରହ କଲ ଏହା କହିଲ ତୁହି ମୋ ଅଭ ରୁଦ୍ରାଣୀସାଇଁ ହେ ॥ ୩୧ ॥

ସର୍ବତୋମୁଖ ହେ ସିଦ୍ଧଦେବ ସିତଦଣ୍ଡ ଯେ ସ୍ୱାମୀ ସୁଗ୍ରୀବ ସୋତସ୍ୟନେକ ହେ ସୁପ୍ରସାଦ ସଙ୍କେତ ଦିଅ ହେ । ସଦାନନ୍ଦ ଯେ ସେ ସନାତନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଭ କେଲ ଅଜ୍ଞାନ ସାଂଘାତିକ ବ ହେବ ଆପଣ ସାରକୁ ଗହିଁ ହେ । ସମଦର୍ଶନ ସମର୍ଥ ଜାଣି ମୁହିଁ ହେ । ସନ୍ନ୍ୟାସ ଜଗତରେ ଥିବ ବ ରହି ହେ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ହେ ସର୍ବଜ୍ଞବର ସୁରେଶ୍ୱର ଯେ ସ୍ରଷ୍ଟା ସର୍ବଗ ସାର୍ବଭୌମବ ନ ଗହିଁ ଯୋଗ-ହିତକୁ ବହି ହେ ॥ ୩୨ ॥

ହିରଣ୍ୟବାହୁ ହରିଣହର ହେମକେଶ ଯେ ହେ ହରିହର ହରସୂନ ସେ ହେ ହଲାଧର ସେ ହରିହର ହେ । ହରପ୍ରିୟ ବ ହୋଣୀ ବୋଲଅ ହଂସ ନାମକୁ ହାହିଁବ ବଦ ହଠତ୍ତା ସେ ପାଇ ମୁଁ ହିଜା ଏ ହାହାକାର ହେ । ହିରଣ୍ୟରେତା ତୁହି ବାରେ ମୋ ଗିର ହେ । ହରିହର ଯୁଗଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଥିବାର ହେ । ହୃଦରେ ମୁହିଁ ବିଗ୍ରହ ଧରେଁ ସମାନ ଗୁଣ ଥିଲେ ତହିଁରେ ହଂସାକର୍ମେ ହ ନାଶନ୍ତି ମୋତେ ହେ ମହେଶ୍ୱର ହେ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷିତପାଳ ହେ କ୍ଷୁଦ୍ରକ୍ଷୁଦ୍ରତ ଜଣାଇଦେଲ ତୁମ୍ଭ ଅଗତ କ୍ଷମାକୁ ହର ଗଣେଶ ତାତ ଲଡ଼୍ କେଶ୍ୱର ହେ । କ୍ଷତତତ୍ତ୍ୱକୁ ନ ଗହିଁ ମୁହିଁ କ୍ଷବଙ୍କ ପାଇ ଭ୍ରମଇ ମହୀ କ୍ଷାନ୍ତ ମୁଁ ହେଲ ବିଗ୍ରହ ଏହି ହେ କ୍ଷେତ୍ରେଶ୍ୱର ହେ । କ୍ଷୋଭସ୍ଥାନରେ ଗର୍ଭଁଉ କଲ ମହେଶ ହେ । କ୍ଷମା ମାଗଇ ଭବ ଦାସାନୁଦାସ ହେ । କ୍ଷତପାଳଙ୍କ

ଯଗତେ ବନା ଦ୍ୱାଇ ମୁଁ ହଲି ପ୍ରେମ ବାସନା କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ତବରେ ହଉ ଘବନା
ବହ୍ୱାସ୍ତି ଦାସ୍ୱ ବେ ॥ ୩୪ ॥

—*—

ଅଭୟା ଚଉତିଶା ।

ଓଁ ଦୁର୍ଗାଦେବ୍ୟୈ ନମଃ ।

—*—

ରାଗ—ଚିନ୍ତା ଦେଶାକ୍ଷ ।

କାତ୍ୟାୟନୀ ଅନାଦ୍ୟା ଅନନ୍ତା । କାଳିକା ଅଦ୍ୟା ଅପରାଜିତା । ଅପର୍ଣ୍ଣା
ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ହେ ଭଗବତୀ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରୀ ଅଭୟା ଅମ୍ବିକା ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଖଡ୍ଗଧାରୀ ଖପର ଧେ ହସ୍ତା । ଖେଦ ପାଇ ମୁଁ ହେଲି ଅନାସ୍ଥା । ଖେଦନାଶକ
ଗୋ ଖାଚାପନ୍ନ ଦୁଃଖ ସଂସାରେ ବିକଳୀ ଅଧମାଙ୍ଗ ଗୋ ॥ ୨ ॥

ଗଣନାୟିକା ଗିରିଜା ଶୁଣ । ଗିରିସୁତା ଗୌତମୀ ଅପର୍ଣ୍ଣ । ଗଡ଼ ମାଗଇଁ
ସତ୍ୱେ ମୋ ଗଳବ ଗୁଣ୍ଠ ଧାନ୍ୟ ଛିନ୍ନେ ଗୁଣ ଗେହନ ଗୋ ॥ ୩ ॥

ଘନାଘନ ବେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିକୁନ୍ତଳ । ଘୋର ଘର୍ମ ଦେଶ ଶୋଭାସ୍ଥଳ । ଘନାଗମକ
ବେ କନକଗିରିରେ ନବ ଖାଇବା ଘନ ଘଟ୍ଟ ଗୋ ॥ ୪ ॥

ଙନ୍ନଁ ଅବା ବଲଭାନ୍ ପ୍ରାୟେ । ଙଧସ୍ତ ମୁଖ ଶୋଭାକୁ ବହେ । ଙଉଂସ-
କମାଦଲଦଳ ବେ ଅଙ୍ଗ ଅନୁଲରୂପ କଞ୍ଚନ ନୂତେ ଗୋ ॥ ୫ ॥

ଚଣ୍ଡନାୟିକା ଗୋ ଚଣ୍ଡବତୀ । ଚଉଦ ଚର୍ଚ୍ଚା ଚଳୁଲ କାନ୍ତି । ଚଣ୍ଡିକା ଚଣ୍ଡୀ
ଚଣ୍ଡମୁଣ୍ଡଘାତୁ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱରୀ ଚଉଦ୍ୟାନ ଚୋ ବୁଦ୍ଧ ଗୋ ॥ ୬ ॥

ଛିନ୍ନମସ୍ତା ଛତ୍ରାଣୀ ଛତ୍ରେଶ୍ୱରୀ । ଛାୟାବତୀ ଅଦ୍ଭୁତା ସୁନ୍ଦରୀ । ଛନ୍ଦସ୍ଥରେ ମୁଁ
ଜଣାଏଁ ଗୋ ଅଦ୍ଭୁତ ଅଗାମୃତା ମା ଭୂ ରକ୍ଷାକାରୀ ଗୋ ॥ ୭ ॥

ଜଗଦମ୍ବା ଜୟ ଜଗଜ୍ଜନନୀ । ଜପୃଶିଳା ଜଗଦ୍ଧାତ୍ରୀ ଶିରୀ । ଜଗବାଣୀ
ଜଣାଏଁ ଭବ ଯଗରେ ରକ୍ତାର୍ଣ୍ଣବ ଧନ୍ୟା ଖଣ୍ଡଥର ଗୋ ॥ ୮ ॥

ଚଉତିଶା ସ୍ତୁତି ।

ଝଙ୍କଡ଼ବାସିନୀ ଗୋ ଶାରଦା । ଝିଲ୍ଲିକାଙ୍କୀ ଭବାନୀ ଶୁଭଦା । ଝଲରୂପ ଉମା କଙ୍କାଳମାଳିନୀ ଏକା ଈଶାନୀ ଜଗତ ପ୍ରମଦା ଗୋ ॥ ୯ ॥

ଞସ୍ତୁମଙ୍ଗ ଗୋ କେଦାର ଗୌରୀ । ଞପୃତ ଞପ୍ସୁମଙ୍ଗ ଯେ ଧର । ଞଯୋଗ-କାରକ କପାଳମାଳିନୀ କପାଳିନୀ କର୍ପୂର ଉଶ୍ୱରୀ ଗୋ ॥ ୧୦ ॥

ଟଳେ ଧରପ୍ରିୟ ଗୋ ଜଗତ । ଟାଣ ଟିପଣା କୃଷ୍ଣ ସ୍ଥିତ । ଟେକ ଦେଲ ମହିଷାସୁରାଦି ଶୁମ୍ଭନିଶୁମ୍ଭଙ୍କ ନାଶି ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୧୧ ॥

ଠାବେ ଠାବେ ଯଶ ଯେ ବିଖ୍ୟାତ । ଠାବ ଜାଣି ନାମ ଜଳ ଧ୍ୟାତ । ଠକ୍କ-ବା ଉପାୟ ଦାନବେ ନ ପାଇ ସଦସ୍ୟାଗ୍ରବଣାଦି ଯେ ହତ ଗୋ ॥ ୧୨ ॥

ଡକା ପକାଇଁ ମୁଁ ତବ ଅଗ୍ରେ । ଡାକ ନ ଶୁଣନ୍ତି ମୋ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ଡାକିଣୀଗଣଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଜଗତ କୁଳକୋଟିର ଗୁଣ ସଙ୍ଗେ ଗୋ ॥ ୧୩ ॥

ଢାଳ ଧରମ କୃଷ୍ଣପିଙ୍ଗଳା । ଢାଲେ ଅନା ଦୋଷର କୁଶଳା । ଢେଣ୍ଟ ବଜାଇ ଶବ୍ଦନାଦ ଯାଇ ବଣ୍ଡିତରେ ଋଷିତା ନସାମଳା ଗୋ ॥ ୧୪ ॥

ଅଣିମା ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପାଏ ଲକ୍ଷି । ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜ୍ଞାନ ହୃଦେ ଲକ୍ଷି । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ସ୍ୱରୂପେ ଦାତବ୍ୟତା ତୋ ରୂପ ଅଦ୍ଭୁତା ଅନନ୍ତ ମୁକ୍ତି ଗୋ ॥ ୧୫ ॥

ତପୀ ତିନୟନା ଦକ୍ଷକନ୍ୟା । ତ୍ରିଲୋକରେ ଶୋଭନ୍ତ ସୁମନା । ତ୍ରିକାଳ-ଜ୍ଞତା ଗୋ ତାରତାରିଣୀ ମା ତାହାଙ୍କ ଦିଅ ପେଟ ଯାତନା ଗୋ ॥ ୧୬ ॥

ଥପ ନ ପାଇଲେ ସୁରନର । ଥପ ନାଚଣୀ ବକ୍ର ସ୍ଥିର । ଥଣ୍ଡାମୂର୍ତ୍ତି ନୋହି ଉଗ୍ରଚଣ୍ଡୀ ଦୋଷ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତିରେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷକର ଗୋ ॥ ୧୭ ॥

ଦୁର୍ଗା ଦୁର୍ଗତି ନାଶିନୀ ମାତଃ । ଦର୍ଦ୍ଦୁର୍ନ ଦଶଭୁଜା ବିଖ୍ୟାତ । ଦେଖ ଗୋ ଦନର ଗୋଷ୍ଠୀ ସଚେଷ୍ଟି ଯେନ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କୃତି ଦେବ ଗୋ ॥ ୧୮ ॥

ଧୂମାବତୀ ଧର୍ମ ଅଧିକାରିଣୀ । ଧର୍ମ ନାଶ ଧର୍ମ ବିଧାତା ଯେତ । ଧୂର୍ଜଟି ଯେସ ସଦାକାଳ କୁମାରୀ ଚଣ୍ଡମୁଣ୍ଡ କପାଳକାରିଣୀ ଗୋ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନନ୍ଦିନୀ ନନ୍ଦାନନ୍ଦିନୀ । ନବ ଧର୍ମିଣୀ ଗୋ ନାନାଗାରା । ନଗନନ୍ଦିନୀ ପୂଜିତ ନବ ଦୁର୍ଗାମୂର୍ତ୍ତି କାମାକ୍ଷା କାଳିକା ଚୁକେନା ଗୋ ॥ ୨୦ ॥

ପାର୍ବତୀ ଗୋ ପର୍ବତଜା ପଦ୍ମ । ପଦ୍ମଲାଞ୍ଛନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭବ । ପଦ୍ମବାସା ପଦ୍ମାବତୀ ଯେ ରୁଦ୍ରାଣି ଦେଖ କଲ୍ୟାଣୀ ହୃଥ ଉଭୟ ଗୋ ॥ ୨୧ ॥

ଫଳଦାତା ଅଙ୍ଗ ଗନ୍ଧ କର । ଫେଡ଼ କଷ୍ଟ ମାଗୋ ଭବ ସାଗର । ଫଳଦ ହୃଦପୁ ଗନ୍ଧ ମୁଁ ଭଣାଇଁ କର ଅଭୟ ଜନସ୍ତା ନିବାରି ଗୋ ॥ ୨୨ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ବଭ୍ରବ ବରଦେ ଗୋ ବାସନ୍ତୀ । ବେଦମାତା ବନ୍ଧ୍ୟୁର୍ବାକ୍ୟୋଣ । ବଗଳା-
ମୁଖି ବାମା ଯେ ବରାଳୀ । ବୈଷ୍ଣବୀ ଯେ ଶୋଭା ଖେଚରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୨୩ ॥

ଭଗବତୀ ଗୋ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ । ଭଦ୍ରକାଳୀ ଭବାନୀ ସୁନ୍ଦରୀ । ଭବଭୂୟହାରୀ
ଅଗୋ ଭୟଙ୍କରୀ ଭଣି ଯାଆନ୍ତି ଭକ୍ତ ଈଶ୍ୱରୀ ଗୋ ॥ ୨୪ ॥

ମଙ୍ଗ ମଙ୍ଗଳା ଗୋ ମହାକାଳୀ । ମଙ୍ଗ ଚଣ୍ଡିକା ଦକ୍ଷ ଦୁଲାଳୀ । ମହାଦେବୀ
ମହାମାୟା ମହାମାୟୀ ମୃଡ଼ାନୀ ତୁ ଯେ ମହେଶ୍ୱରୀ ଗୋ ॥ ୨୫ ॥

ଯମସ୍ୱସା ଜଗଜ୍ଜନନୀ ଜୟା । ଯୋଗମାୟା ଦାରୁକାଦି ଲୟ । ଯୋଗନିଦ୍ରା
ଜୟା ବିଜୟା ନାରାୟଣୀ ତୁମ୍ଭ ଥାନେ ବିଷ୍ଣୁ ନିବେଦନ ଗୋ ॥ ୨୬ ॥

ରୁଦ୍ରପ୍ରିୟା ରୁଦ୍ରାଣୀ ରେବତୀ । ରୌଦ୍ରୀ ରେଣୁକା ହର ମୋ ଦୁର୍ଗତି । ରଣ
ଦର୍ପଣରୂପକ୍ଷ ଯେ ନ ଥିବ ଦେବାସୁର ପ୍ରେମପ୍ରଧୃମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୨୭ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ ଲକ୍ଷଲଗନ । ଲମ୍ବାଲୟ ଲଜ୍ଜିତରେ ଦୃଢ଼ । ଲୀଳାବତୀ ଗୌରୀ
ଲଲିତନିବାସ ଲୋକଲୋକନ୍ତ ଭାବରେ ଦୃଢ଼ ଗୋ ॥ ୨୮ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରବଦନୀ ଦେବୀ ଦାକ୍ଷାୟଣୀ । ଚନ୍ଦ୍ରଘଣ୍ଟା ସିଦ୍ଧିଦାତ୍ରୀ । ବରାଣ
ମହାନନ୍ଦୀ କାଳରାତ୍ରି ସ୍କନ୍ଦମାତା କୁଷ୍ମାଣ୍ଡେ ଯେ ପୁଣି ଗୋ ॥ ୨୯ ॥

ଶୈଳପୁତ୍ରୀ ନବ ଦୁର୍ଗା ଦେବ । ଶିବଶିବାନୀ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ଶମ୍ଭୁପ୍ରିୟା
ଶାକମ୍ଭରୀ ଶୁଭ ଦିବ ଶୂଳଧାରୀ ଶୂଳଧୃତ ଲକ୍ଷ ଗୋ ॥ ୩୦ ॥

ଶିବବାସିନୀ ଶୈଳଗାମି । ଶ୍ୟାମା ଅଗୋ ବକ୍ଷ ନସ୍ତନ । ଶୈଳସୁତା
ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦକ୍ଷକାଳୀ ଶଙ୍କରୀ ଗୁହ ହିମବାସିନୀ ଗୋ ॥ ୩୧ ॥

ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସିଂହବାହିନୀ । ସୁମନା ସୁନନ୍ଦନା ସର୍ବାଣୀ । ସର୍ବେଶ୍ୱରୀ ମାଗୋ
ଶ୍ମଶାନବାସିନୀ ସାରଦା ତୁ ବିଶାଳଲୋଚନୀ ଗୋ ॥ ୩୨ ॥

ହରି ହିମଜ ହିମଶୈଳଜା । ହରଗୌରୀ ଗର୍ବ ହରେ ଦେବା । ହାତଯୋଡ଼ି
କରୁଛି ତବ ଅଗ୍ରେ ନ ଶାରଦାରୀ ନୋହୁବ ତୁ ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟା ଗୋ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷମା ହେଲ ମାତଃ ମୁଁ ଜଣାଇ । କ୍ଷମାଦ୍ୟତ ଅଗୋ କୃପାମୟୀ । କ୍ଷିତିରେ
ନାରାଣ ମୁଁ ବଢ଼ାଣୀ ଦାସ ତବ ଚରଣେ ସଦା ଅଣ୍ଡୁପୀ ଗୋ ॥ ୩୪ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଓଁ ଗୋପାଳାୟ ନମୋ ନମଃ ।

ଗୋସେବା ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ରାମକେରୀ ।

କରଇଁ କରୁଣା ହେ ସଭ୍ୟଗଣ ହୃଦୟେ ଘେନ । କାର୍ତ୍ତି ଦେଖାଉଛୁ ଯାବଳେ ତାଙ୍କୁ ହୃଦୟେ ଗୁଣ ॥ ୧ ॥

ଖଡ୍ଗାରୂଢ଼ ହୋଇ ନ ଭଜ ଗୋ ଭଗବତୀଙ୍କୁ ଦେଖ । ଖଚିତ ସ୍ୱାଦ ଅର୍ଜାଥ କପାଇଁ ପ୍ରେମମୁଗ୍ଧ ॥ ୨ ॥

ଗାବ ଗଙ୍ଗା ଗଣ୍ଡି ଉଚ୍ଚନ ଗନ୍ଧବତୀ ସେ ଜାଣ । ଗମାଗମ ତାର ପାଇଁ ବଘବ ରହିଁ ଅଯଣ । ୩ ॥

ଘୋଡ଼ା ହୋଇ ସେମନ୍ତଙ୍କରେ ଅମୃତ୍ତିକ ପାଶୋର । ଘନାଗମ ହେଲେ କାବଳେ କୃଷିକର୍ମେ ତତ୍ପର ॥ ୪ ॥

ଉଇଁ ଧୂଳେ ତୁମ୍ଭ ବଳ୍ପିନ ସୁରଭି ଅବମାତା । ଉର୍ଥେ ସର କୋଶାସ୍ତ୍ର ପଞ୍ଚକ ଦୁଃଖେ ସେ ଲଭିଥାନ୍ତା ॥ ୫ ॥

ଚମ୍ପାଳ ତୁମ୍ଭ ରକ୍ଷକ ଚର୍ମଶାଳକା ହେବ । ଚକ୍ଷୁ କାହା ବଳେ ହୋଇ ରହିଁବ ପ୍ରେମସ୍ଵ ॥ ୬ ॥

ଛଳ ମୁଁ କହୁରେ ହେ ଘର ଘର ଭ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ । ଛୁଆଁଏଥ ଗ୍ରାସ କର ଯେ ହୋଇଛୁ କାଳରେ । ୭ ॥

ଜଗତ ଜୀବାଦ ରକ୍ଷକ ଜନ୍ମାବଚ୍ଛିନ୍ନେ ହେଳ । ଜପୂ ମିଳ ଜାଣ ଗୋମାତା ଜପୂପାଳ ତା ଖୋଜ ॥ ୮ ॥

ଝାଡକାଳେ ତୁମ୍ଭ ପାଳନେ ମର୍ମବିଦ ସେ ହୋଇ । ଝାସ ଦେବା ପାଇଁ ବସିଛୁ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମକୁ ଗହି ॥ ୯ ॥

ନିସ୍ତମ କଷଣ କହୁଛି ନରେଶ ଗାଈମାନ । ନିସ୍ତମ ପାଳଣ ଦେଖ ଯେ ପିତୃ ତା ଦୁରବସ୍ଥା ॥ ୧୦ ॥

ଟଳିଯାଉଅଛୁ ତୁମ୍ଭର ଧର୍ମର ମୂଳସ୍ଥାନ । ଟେକ ମୁଣ୍ଡ ଗହି ରହୁଛୁ ନହୁଥସୁ ଚରଣ ॥ ୧୧ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଠାବ ନୋହିଲେ ଯେ ତୁମ୍ଭର ନାହିଁ କାହିଁରେ ଗତି । ଠାବ ଶୋଭ ଧର୍ମ-
ଶାସ୍ତ୍ରରେ ତା ବିନା କାହିଁ ମୁକ୍ତି ॥ ୧୨ ॥

ଡେଙ୍କୁରା ବଜାଇ କହୁଛୁଁ ଉର୍ଦ୍ଧମାର କାବଲେ । ଡ଼ାକସ୍ ପଢ଼ାଇ କନ୍ଦୁକ୍
କ ଦେବତାଙ୍କ ମୂଳେ ॥ ୧୩ ॥

ଢମପଣ ଗଡ଼ ଛେ ବନ୍ଧ ପ୍ରେମଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ରତ । ଢଗ ଦେଖାଉଛ କାହାକୁ
ନ ବୁଝି ଶୁଭ ଚିତ୍ର ॥ ୧୪ ॥

ଣଅପୃଚ୍ଛେ ପଡ଼ିଅଛି ତାକୁ କର ପାଳନ । ଅଣୁପ୍ରମାଣେ ଉପକାର ଦେଇ
ଯତ୍ନକୁ ଘେନ ॥ ୧୫ ॥

ତେଜି ଲୋକଙ୍କ ଠାକୁର ଯେ ନର ତା ସେବାରୁମ୍ଭ କଷ୍ଟ । ତିଳେକରେ ଯାଉ
କାନ୍ତକୁ ଟେକି ଣ ଅନୁସର ॥ ୧୬ ॥

ଥପ୍ କର ନାଚ ମନକୁ ଥଳକୁଳକୁ ହେଳ । ଥନ୍ତରେ ଗାବନା ତା ଦୁଃଖ
କେମନ୍ତେ ଯିବ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ॥ ୧୭ ॥

ଦଇନ ଘେନ ମୋର ଭାଇ ଦର୍ଶନ ନ କର ଅନ୍ତ । ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଗର୍ବ୍ବି-
ଲେ ପିଠିଯିବ ଦା ଦାଉ ॥ ୧୮ ॥

ଧନ ଦେଇ ଧ୍ୟାନ କରିଣ ଧର୍ମମୂଳକୁ ରଖ । ଧାରଣୀପୃଷ୍ଠେ ଅନନ୍ଦଭରେ
ମୁଗଲ୍ଭ ଦେଖ ॥ ୧୯ ॥

ନଗପୁଙ୍ଗବ ବୋଲାଇଣ ନବାନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିବ । ନମସ୍କାର କର ପାଦରେ ମାତାଙ୍କ
ଦ୍ୱୋଷୀ ନୁହ ॥ ୨୦ ॥

ପଣ୍ଡିତ ହୋଇଣ ଗହନ ବୋଲାଅ ଅଜ୍ଞାନୀ । ପଠାଣ ମାର ଚାଇଗଲେ
କା ଧର୍ମେ ହେବ ହାନି ॥ ୨୧ ॥

ଫଡ଼ଫଡ଼ ବୋଲ ନକର ଫେରିବ ସନ୍ଦେହ । ଫଳ ପାଉଅଛ ଯା ବଳେ
ତା ଦୁଃଖକୁ ଅନାଅ ॥ ୨୨ ॥

ବନ୍ଧପରିକର ହୋଇଲେ ସିଦ୍ଧି କ ସେ ଭଜିବ । ବହୁପୁଣ୍ୟ ଏଥି ପାଇବ
ବହୁଳା ଦୁଃଖ ଯିବ ॥ ୨୩ ॥

ଭବଭୂତ ପାଇ ସଂସାରେ ଯଶକୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରକାଶ । ଭଗବାନ ହେବ
ଏଠାରେ ପରେ ଅମର ବାସ ॥ ୨୪ ॥

ମଙ୍ଗଳ ସଦାକାଳେ ତୁମ୍ଭ ହେବ ଜାଣ ନିଶ୍ଚୟ । ମାତା ଭୃତ୍ୟ ଆଶୀର୍ବାଦେ
ମହାନନ୍ଦକୁ ଧର ॥ ୨୫ ॥

ଯାଚକ ହୋଉଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭର ପ୍ରେମରଙ୍କକୁ ଚହିଁ । ଯୋଗ ହେଉ ଯଶକୁ ଗତ ଗାବ ସେବାକୁ ଯାଇ ॥ ୨୬ ॥

ରକ୍ଷିଣ ହୃଦୟେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କାଲ ଯିବ ମୋ ସନ୍ଥ । ରକ୍ତ ହୋଇ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମରେ କଲ ମୁଁ ନେ ବିହାର ॥ ୨୭ ॥

ଲକ୍ଷକଷ୍ଟ ଅଛି ଗୋପେବା ଠାରୁ ନାହିଁ ଯେ ଗତି । ଲଗିଛନ୍ତି ଭାଇ ଏ ସାର୍ଥେ ଲଗାଅ ତୁମ୍ଭ ମତି ॥ ୨୮ ॥

ବିବେଚନାକରି ବୁଝ ହେ ସଭ୍ୟ ସମାଜଗଣ । ବିସ୍ତାରିତ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରାଦି ଶୋଭ ଦେଖ ଯେ ପୁଣ ॥ ୨୯ ॥

ଶଦାଶ୍ରିତ ମାର୍ଗ ଯା ଅଛି ଭବରେ ଭାବି ଦେଖ । ଶୋଚି ହୃଦକରି ତୁମ୍ଭର ଶୁଣ ଏ ଗାବ ପକ୍ଷ ॥

ଷଣ୍ଗାବପକ୍ଷ ତୁମ୍ଭର ନକ୍ଷକ ବୋଲି ଜାଣ । ଷଡ଼୍‌ରସ ଭୋଗଦାନକ ତାହା ହେତୁ ଯେ ଘେନ ॥ ୩୧ ॥

ସଂଶୟ ପୂର୍ତ୍ତିକର ହେନ୍ତୁ ଭାବ ତୁମ୍ଭ ହୃଦୟ । ସଂସାରରେ ଶୋଭା ଯା ହେବ ତାକୁ କର ଉଦୟ ॥ ୩୨ ॥

ହଜାଇ ଅନ୍ନଜ୍ଞାନ ମୋର କହିଲି ଏତେ କଥା । ହୋଇବ ମୋ ପରେ ସଦୟ ନ ଘେନ ମନେ ବ୍ୟଥା ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷମା ନ ଗୁଣି ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବଢ଼ି ପ୍ରେମ ମାନସ । କ୍ଷମାଶୀଳ ହୁଅ ବାନ୍ଧବେ କହେ ବିହାରୀ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

ଓଁ ନମ ମହେଶ୍ୱରାୟ ନମଃ ।

ହର ପାର୍ବତୀ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ଗୌରୀ ।

କହନ୍ତି ବୃନ୍ଦେ ପାର୍ବତୀ ଶୁଣ ଶିବମହାଯତି ବୁଝାଇ କହ ମୋତେ ବିବେକ ଯାଇ । କର ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ ଲଭିବି ମୁଁ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଜାଣିବି ପ୍ରଣମି ।

ଚଉତିଶା ହାର ।

କରଇଁ ମୁହିଁ ଯେ ଜଣାଣ । କପଟ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭରତ ଧୁଣ ॥ ୧ ॥

ଖଡ୍ଗାଟ ଭଗ୍ନ ସେ କହିଲେ ଶୁଣସିରେ ପ୍ରିୟବାଳେ ରାମ କେମନ୍ତେ ହୋ ଭୁଲେ ଗର୍ବ ଚୋ ଘଟ । ଖଡ୍ଗ ଚୂଡ଼ାକୁ ନାଗର୍ଜି ପ୍ରେମାପ୍ଲୁତ ବାଣୀ କହ ବଶ୍ଚାନ ସୁଲେ ଭ ଯେ ଘେର ରାମ ପ୍ରକାଶ । ବଗ୍ରବ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜଣ । ହୃଦୟ ଭରତ ଏ ଯେ ଭ୍ରୋତ ପୁଣ ॥ ୨ ॥

ଗୌରୀ ବୋଲନ୍ତି ହେ ହର ଶୁଣି ଲଭିଲ ଭୂପତି ଅବଳ ଯେ ଜଡ଼ନାଥ ଭୁଞ୍ଜଇ ମୋରେ । ଗଣି ନପାରିଲ ମୁହିଁ । ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଛନ୍ତି ସେ କାହିଁ ଦଶରଥ ପିଲା ତାଙ୍କ ଦେଖାଅ ଉରେ । ସୀତାୟା ସେ ରାମ ଦୁଲ୍ଲଣୀ । କପଟ ତା ଫେଣ୍ଟ କହ ହେ ଶୂଳପାଣି ॥ ୩ ॥

ଘନକେଶୀ ପୁତ୍ର ଦେଶ ଦଶମେନ୍ଦ୍ର ପୁତ୍ରୁ ଯୋଗ ଦଶରଥ ଚୌରାଙ୍କୁ ଭାବନା କର । ଘଟମଧ୍ୟେ ଯେ ସ୍ୱାଦ ହୃଷ୍ଟୋନ୍ତି ସେ ଅଶ୍ଚାଦ ତାହା ହୃଦେଭ୍ରୀ ଶାଦ୍ରେ ଧାରେ । ଶୀଳଗୁଣ ସୀତାୟା ଜାଣ । ରାମ ପ୍ରେମରେ ସଙ୍ଗେ ଦଦାଦ ଯେନ ॥ ୪ ॥

ଉଦୟ କରାଅ ତାହିଁ ଉର୍ମିଳା ଛନ୍ତି ଯେ କାହିଁ ଶୃତିକୀର୍ତ୍ତି କାହିଁ ଠାବୁ ମାଣ୍ଡବୀ ପୁଣ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭରତ ଯେନ ତାହିଁ ସଙ୍ଗେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନ ଜଣାଉ କୋଉଣ ଛନ୍ତି କର ବଖାଣ । ଶୁଣିଲେ ମୋ ସଂଶୟ ଯିବ । ହସି କହୁଛନ୍ତି ତହିଁ ସେ ସଦାଶିବ ॥ ୫ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରହାର ଧ୍ୟାତୁ ଦେଶ ଉର୍ମିତୁ ଦଶ୍ରୁରେ ଯୋଗ ଚରଣ ଭାବନା ଉର୍ମିଳାଟି ଯେ ସେହି । ଚକ୍ଷୁପଂତା ଅ ଭୁବନ ଯଶକୀର୍ତ୍ତି କନ୍ତି ଭରତ ଶ୍ରୁତ କୀର୍ତ୍ତି ତାହା ଭୁଞ୍ଜ ହୃଦୟେ ଧ୍ୟାଇ । ଦମନ ଯାହାକୁ ସେ କହ । ମାଣ୍ଡବୀ ସେହିଟି ଜାଣ ହୃଦ୍ରତ ତହିଁ ॥ ୬ ॥

ଛନ୍ଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରହିଲ ଜନକ ଋଷିଙ୍କ ବଳା କେମନ୍ତ କଳ ତା ହେଲା କହ ଫିଟାଇ । ସ୍ୱଭାବ ରାମ ଗୁରୁଦେବ ସେ ଯେ ଗଲେ କହିବାର ସୀତାୟା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଥଇ କ କଲେ ସେହି । ସଂଶୟ ଏଥିରେ ମୋ ହେଲା । ଭୁଞ୍ଜ ଛଣ କହ ନାଥ ଜ୍ୟୋଙ୍କ ହେଲା ॥ ୭ ॥

ଜାଣି ନ ପାରିଲୁ ସହି ଜନକ ସଂସାର ଏହ ସଂସାର ଶଶୀର ଏହା ଦେଶ ଭାଅଣ । କଗତ ଶରୀର ଠାରେ ସମସ୍ତ ଜନ୍ମିଥାରେ ସ୍ୱଭାବଅଦ ବଢାଣ କଲ ତା ଗୁଣ । ହୃଦ୍ରତ ଶୀଳତାକୁ ଧରି । ରାମ ନାଶ କଲେ ଦେଶ ସଂସାରପୁର ॥ ୮ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଝୋଡ଼ବଣ କଏ ଦେଲା ବନବାସ କେ ପାଇଲା ବୃନ୍ଦାବନ କଣ୍ଠ ନାଥ ହୃଦସ୍ଥିତ । ଝଗଡ଼ା କଲା ରାବଣ ତାହାର କେମନ୍ତ ଗୁଣ ବଳସ୍ୱ ତାହିଁରେ ମୁଁ ଯେ ହୁଏଁ ଭାବଇ । ବୃନ୍ଦାବନ କଣ୍ଠ ଗୋସାଇଁ । ପାଦପଦ୍ମେ ସେବ ଥିବ ହୃଦସ୍ତେ ଆଇ ॥ ୯ ॥

ଞଣ୍ଟସ୍ତ କଥା ଭୁ ଜାଣ ମାୟା ଏଯେ ଝୋଡ଼ବଣ ସ୍ୱଭାବ ସଂସାର ତାହା ଦେଖ ସୁମୁଖୀ । ଜାୟାମ ସଂସାର ସାର ଲୋକ ରସ ସ୍ନେହାଗାର ଯୁକ୍ତ କଲା ଯେତ୍ତୁ ଦୃଢ଼ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯୋଖି । ସେହୁ ହେଲା ଯେ ବନବାସ । ସ୍ୱଗାତ୍ର ଅନ୍ତ ସେ ଯେ ରାବଣ ବଣ ॥ ୧୦ ॥

ଟଙ୍କଧର ଯା କହିଲ ଭାବିଲ ହୁଏସ୍ତ ସ୍ଥଳ ରାବଣ କପଟ ଭାବ ବୃନ୍ଦାର କଥ । ଟାଲ ଦେଲା ଯେ ସୀତାଙ୍କୁ ରାମ ନାଶ କଲେ ତାକୁ ଏକଥସ୍ତ ଲାଗୁଛି ନେ ମତେ ସନ୍ଦେହ । ଭଲ କଥ ବୁଝିବ ନାଥ । ନୋହୁଛି ତୁମ୍ଭ ପାଦରେ ମୁଁ ଦେଉ ହାତ ॥ ୧୧ ॥

ଠାବ ଖୋଜୁ ଥିବ ମତ ସ୍ୱଗ ରାବଣ ତା କଥ ପ୍ରବେଶ କୋଇଲେ ସତୀ ବୁଝ ତୋ ମତ । ଠିକଣା କେବଳ ରହପାରେ କି ତା ଉଗ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୁସ୍ଥିର ନାମ ଥସ୍ତ କ ପାନ୍ତ । ରାବଣୋତ୍ପତ୍ତି ଯେ ଦେଖ । ଯୋଜନାନ ସ୍ଥିର ମେଘନାଦ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥ ୧୨ ॥

ଡ଼ରିଲେ କପିନାଜ କର୍ତ୍ତି ନାସାରୁ ବାହାର ଯେଉଁ ଦନୁଜ ରାବଣ ତାଁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠସ୍ଥିତ । ଡ଼ରି କରି ପଳାଇଲା ରାମରେ ଶରଣ ଗଲା ସେ ବୀର କପଟ ତାହା କହ ଗୋସାଇଁ । ଦୟାସ୍ତନ୍ତ ନନ୍ଦନୀ ଯାତ୍ର । ନ କହିଲେ ଘୋଲାନାଥ କବେଳ ବର ॥ ୧୩ ॥

ଢାସପଣେ ଚେକ୍ୟାନୀତ ରାବଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସୋଦର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମ ତାର ପ୍ରଭାଶମାନ । ଢାଲ ହୃଦ-ସ୍ୱ କର୍ଣ୍ଣର ବଢ଼ ଦେଇ ଭଧ୍ୟଙ୍କର ସୁରୂପି ବାହ୍ୟର ଯେନ ସେ ବିଭୀଷଣ । ଦମନାମକ ଗର୍ଭପୂର୍ତ୍ତି । ଢହିଁରୁ ଯେ ମନ୍ଦୋଦରୀ ଉଥାଣ ଜାଣ ॥ ୧୦ ॥

ଅଣିମାଦ ପ୍ରେମପଦ ହୃଦସ୍ତ କଟେ ସେ ବୋଧ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ନ୍ୟାୟ ବଖାନ କଲ ରାବଣ । ଅଣିଙ୍ଗିଲ ଯେ ମୋର ଶୁଣିଲିଁ ମୁଁ ତଥ୍ୟଟିର ସଂସ୍ତ୍ର ସଂସାରଠାବେ ଧରୁ ଉଥାଣ । ଅନୁମାନ କଲ ମୁଁ ପଛ । ଅନୁମାନରେ ରହୁଛି ହୃଦସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ର ॥ ୧୫ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ତ୍ରିଲୋଚନ ତାହା ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ତୁ ଭବାନୀ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ହେଲୁ ଥିଲେ ତୁ ପ୍ରିୟଅଳୀ । ଭଣ୍ଡବେଶ ଧରି ତୁ ମୋହିଲୁ ସଂସାରସଂଳାପ ଯାହା ଭଣାଇଲୁ ତୁହି ଏହା ତୁ ନେପୁଚ୍ଛିଲ । ଭାଳିବା ଶରୀର ଭୁଞ୍ଜୋଇ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ନିର୍ବନ୍ଧ ହୁଡ଼ ହୁଦବ ॥ ୧୬ ॥

ଥୟୂଳମଳ ମୋହେ ଶୁଣ ଥିବେ ପାପପଦ୍ମ ପରୁଛ ମୁହଁ ବନର କଣାଏଁ କର । ଥାଇ ରଖିଲ ମୋ ଧନ ତୁମ୍ଭ ଗର୍ଭରୁ ବଞ୍ଚିନ ପାଇବାକୁ ମୁଁ ଯାଉନ ହେ ଶିବ ଯଉ । ଥଣ୍ଡା ହୋଇଥିବ ସଙ୍ଗରେ । ସ୍ତ୍ରୀ ବଚନ ହେବା ଭଲ ଦେଖାଅ ମୋତେ ॥ ୧୭ ॥

ଦଳଳ ପାର୍ବତୀ ବାଣୀ ଦିଗମ୍ବର ତାହା ଶୁଣି ଦେବାନ୍ତ ହାକକୁ ଜାଣି ସେ ପ୍ରେମ ଯୋଗ । ଦମନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନିଲେ ବୃନ୍ଦାବନେ ପ୍ରିୟ ବାଳକ ନିଦ୍ରାସ୍ତ ଭବମୂଳେ ତୃଷ ବଞ୍ଚିନା । ଦର୍ଶନୀୟ ସଂସାରସାର । ଦଶୀ ହେବୁ ଟେକ ପାର୍ବତୀ ଭବ ତୋ ଭଳ ॥ ୧୮ ॥

ଧାର୍ମିକ ଯେ ମହାଜନ ମହାନନ୍ଦ ଭକ୍ତ ମନ ଧ୍ୟାୟେସ୍ତୁ ସ୍ନାନ ସେ ଯେ ଥନର ହୋଇ । ଧ୍ୟାନରେ ସ୍ଥିବନ୍ତ ଶ୍ରୀନ ତାହା ସେ କେବଣ ଗୁଣ । ସେ ସବୁ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ମୋତେ କହ ଗୋସାଇଁ । ଧର୍ମ୍ମବିଧା ହେଲେ ମୋହନ । ଧୀଗୁଣେ ତୁମ୍ଭ ସେବାରେ ସଂଲାପ ଉଚ ॥ ୧୯ ॥

ନତଳ ନନ୍ଦଧମ ଜୀବ ଲମ୍ବନାଗି ମନମ ନଉକ ଶ୍ୱେତଗଣ ସେ ନନ୍ଦ-ନ୍ଦନ । ନକେଶରୀ ବୋଲନ୍ତି ତାହା ବୁ ଦେଖ ପାର୍ବତୀ ନରଲୋକେ ନରଧିପ ନାମ ଲୋକ । ନର ନାରାୟଣ ତୁ ନୃହାଁ ନଗନ ଗଗତ ଏହେ ନାଗର ଛାୟା ॥ ୨୦ ॥

ପାର୍ବତୀ ବୋଲନ୍ତି ଯତ ଗବକ ହେଲା ମୋହନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ କହ ମୋହନ ସେବଣ ନର । ପ୍ରକାଶ ହେଲ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ପାଣ୍ଡବ ନାମ ବହୁଣ ତାହା ଗବନ ଡୋମନ କହଶଙ୍କର । ପାଣ୍ଡବ ଯେ ସେ ପାଞ୍ଚଭାଇ । ବଶୀଭୂତ ହୃଦଭ ହେଲ କହ ଗୋସାଇ ॥ ୨୧ ॥

ଫେଉତ ଛିନ୍ତି ତ ଶୁଣ ଶର୍ବାଣୀ ତୁ ଧର୍ମ୍ମ ଲକ୍ଷଣ ଧର୍ମ୍ମନିଷ୍ଠ ଭକ୍ତ ମନ ବୃନ୍ଦାବ-ଳିନ । ଫେରି ଶର୍ବ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ମାନବ ରୂପ ପ୍ରକାଶ କରି ତାହା ହୁଣ ସେଯେ ସେ ଉତ୍ତମ ନିଷ୍ଠ । ଉଦ୍ୟୋଗ ସାହସ ଯେନ । ଫଳୋଦୟ ସଙ୍କେ ରହେ ସେ ଅନୁକୂଳ ॥ ୨୨ ॥

ଊଣତ୍ରିଂଶ ଛାନ୍ଦ ।

ପ୍ରକାଶ କଲଯୁ ପଟେ କହୁଛନ୍ତି ଭଗବନ୍ତେ ସହଦେବ ନକୁଳଯେ ବାନ୍ଧି ଅଛନ୍ତି । ବିବାଦ ଯେ ପାଞ୍ଚ ଭାଇ ପଞ୍ଚାଳୀ ବ୍ୟପନ୍ତ ସେହ ପେଉ ବହ ଫେଡ଼ ମୋର ହୃଦୟ ଭ୍ରାନ୍ତି । ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ହେ ଭୋଳାନାଥ । ବିଶେଷେ ବୁଝିଣ ସାଧେ ମୋ ମନ ସ୍ୱାର୍ଥ ॥ ୧୩ ॥

ଭବାନୀ ଭାବ ତୋ ଉତ୍ତରେ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ଭବକରେ ଉଦ୍ଧାରକ ନ କରରେ ସହଜ ଗୁଣେ ଭାବ ସହଦେବ ବାର ଭଯଙ୍କର ନାଦ ହୁଏ ଗର୍ବ ଭାବତ ଯେ ଭବ ନକୁଳ ଧ୍ୟାନ । ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟ ବାମନାକାରୀ । ଭଲେ ପଞ୍ଚାଳୀ ବିବାହ ପାଣ୍ଡବେ ଥଇ ॥ ୧୪ ॥

ମହେଶ୍ୱର ବାଣୀ ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ କହନ୍ତି ପୁଣି ମହାଭାରତ ସକଳ ଘଟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ମତେ ଯାହା ଦେଖାଇଲ ଏପନ୍ତ ହୃଦେ ସଙ୍କୁଳ ହୋଇଥିବା ଶୁଣି ନ ଥିଲ ଯେ ମୋ କର୍ଣ୍ଣ । ମହିମ ଲାଗେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଗଢ । ଧର୍ମିରେ ଭାବଣ ନାଥ ଲବେ ତ୍ରିପଢ ॥ ୧୫ ॥

ସ୍ତ୍ରୀଚରିତ୍ର ଜ୍ଞାଣ ଏ ଘଟେ ସକଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୟାନ କଲଣ ଶାସ୍ତ୍ରବକ୍ତା ଯେ ହୋଇ । ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ସୁନ୍ଦରୀ ଭବ ଉଦ୍ଭବ ଯେ କାରୀ ବସିଛି ନଗରୂପଟି ଜଗଦ ସହ । ଜଗତ ଯେ ସଂସାର ପୁରୀ ଜାଣି ହୃଦୟରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ-କାରୀ ॥ ୧୬ ॥

ଗୋଷ୍ଠାରକ୍ଷ ଭାବ ବୁଲ ହୃଦୟେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱରୂପେ ଶିଭବ ପ୍ରକାଶକାରୀ । ଜ୍ଞେ ଭୁବନ ଚର୍ଚ୍ଚ ରକ୍ତବୀଜ ହୃଦୟରେ ରଖିଥିଲ ହୋଇ-ଛନ୍ତି ସେ ମହେଶ । ଜଗତକୁ ଦେଖାଇ ନାଥ । ତେଣୁ ସ୍ୱପନ୍ତ ବଲେ ଫେଡ଼ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ॥ ୧୭ ॥

ଲିଲତ ବିଷୟ ଦେଖ ପାର୍ବତୀ ଧାଡ଼ି ଭୁ ଶେଷ ଲବାଜଣ ପ୍ରେମରସ ହୃଦୟେ ମୋର । ଲାବଣ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଉତ୍ପତ୍ତି ଭାବନାକୁ ଭୋଗ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରକାଶମାନ ହେଉଛି ହୋଇଛି ଉର । ହସ ହସ ମୁଖୀ ଭୁ ଦେଶ । ଲିପି କର ତୁଲୁ ମାୟୁ ସେ ଯେ ଅଲେଶ ॥ ୧୮ ॥

ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ଯା କହିଲ ଭାବଲ ମୋ ହୃଦସ୍ଥଳ ବିଚେଷ୍ଟିତ ନାରୀ ହୃଦ ଜ୍ଞାଣ ହେ ନାଥ । ବଳିଗଲ ତବ ଦାସୀ ରଖ ତୁଲୁ ମନ ତୋଷି ଉଦ୍ଧାରୁଛି ଶରଣ ପଶି ଜେଉ କୃତାର୍ଥ । ହୁଲୁ ଏହୁ ଭବ ପ୍ରସାଦ । ଧାରସ୍ଥ ହୃଦୟ ଗର୍ବ ସେବନ୍ତି ପାଦ ॥ ୧୯ ॥

ଚଉତିଶା ସାର ।

ଶଙ୍କର ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ବୋଲନ୍ତି ଲୋ ମହାସତୀ ପୁଚ୍ଛାକଲ ଯେ ତୋ ହଟ ଗୂଢ଼ ବଚନ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ଛତ୍ର ଗତ ସଂସାର ମୂର୍ତ୍ତିକ ସ୍ୱଗତୀ. ଅଲେଖ ବସ୍ତୁ ବହୁତ ଅଦ୍ଭୁତ ଜାଣ । କହିବାକୁ ବାକେ ସ୍ୱଜନ । ସକଳ ବେଦ ସାରଲେ ଚତୁରାନନ ॥ ୩୦ ॥

ଷଣ୍ମୁଖ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ଶୁଣି ଲଭିଲ ତୃପତି ହରଣ ଚନ୍ଦ୍ର ପାର୍ବତୀ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଷଡ଼ଗୁଣ ସ୍ୱଭାବ ବସ୍ତୁ ଷୋଡ଼ଶାଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର ଥୋଇ ପୂଜା ନାନା-କର୍ମ ହସ୍ତ ମନ ତୋଷିଲେ । ଶମ୍ଭୁ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗ ଲଗାଇ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ—ହୋଇଣ ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ଶୋଇ ॥ ୩୧ ॥

ସଦାଶିବ ଆନନ୍ଦର ଉଠାଇ ଲଗାନ୍ତି ଉରେ ସଦାନନ୍ଦ ମୂର୍ତ୍ତିକ ଧନ୍ୟ ଭାବନା କର । ସଂସାର ଶଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ସଦାନନ୍ଦ ହୃଦେ ହେବ ସମାଚର ଶୁଣ ଶୁଣି ସାବଧାନ । ଲକ୍ଷଣୀପ୍ର ଲକ୍ଷିତ ଶିବ । ସବୁ ବୁଝାଇ କହିଲ ଭକ୍ତ ତୋ ଭବ ॥ ୩୨ ॥

ହରଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ପ୍ରିୟ ତା ମଣି ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରେମ ଧ୍ୟାନେ ହୋଇଲେ ଲୀନ । ହର୍ଷାଶ୍ରୁରେ ବନସ୍ପତି ହୋଇଣ ରହିଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ସେବା-କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ଯୋଗକାଳକୁ ଜାଣି । ବିଜ୍ଞାନ ଏଭାବ ବିନୋଦ । ଗନ୍ଧହୀନ୍‌ତା-ରେ ଉନ୍ମେ ଦ୍ୱିଅନ୍ତ ବୋଧ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷେତ୍ର କାଳୀୟ ଚରଣ କରଣ ହୃଦେ ସ୍ମରଣ ଶାରଦ କଲି ଭାବ ମନ ଏ ପ୍ରେମରସ । କ୍ଷୋଭିତ ହୃଦୟ ବସ୍ତୁ ଦର୍ଶନ ବୁଲୁଛି ମୁହିଁ ସ୍ୱାମୀ ମହତ ମିଳୁ ନାହିଁ ଅହେ ମହେଶ । ଗଣି ଯେବେ ଦାସାନୁଦାସ । କ୍ଷୁଦ୍ର ହୃଦୟ ନାଶୁଛି ଦହାଇ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

ସୀତା ରାମ ସମ୍ବାଦ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ଦେଶ ।

କହୁଛନ୍ତି ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ସୀତାପ୍ରୀ ଦେହରେ ପ୍ରାଣ ନାହିଁ ।
କଷଣ କପଟ ଭଗି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଥାଅ ବସୁନ୍ଧରା ଗର୍ଭେ ଲୁଚି ॥ ୧ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

କ୍ଷିତିର ନନ୍ଦିନୀ କହୁଛନ୍ତି ପୁଣି ହେ ନାଥ କାହିଁକି ଯିବ ଚଳିଲ ।
ଖୋଜ ମୋ ଶୋଭାନିଲ ସେଠାରୁ ଅଣିଲ ଏତାକ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲ ॥୨॥
ଗମିନାହିଁ ଯାନ ଏବେ ଏହା ଜାଣ ରାକ୍ଷସକୁଳଜନ୍ମା ମୁଁ ଜାଣ ।
ଗହନ କାନନ ଅଟଇ ଏହନ ରାକ୍ଷସ ପଲ ଛନ୍ତି ଏଠାଇଁ ॥୩॥
ଘଉଡ଼ିବ ମୋତେ ରହିବି କେମନ୍ତେ ଭାବି ବୃନ୍ଦାବନ ଦେବ ନାଥ ।
ଘୋର ବନସ୍ଥଳେ ଛାଡ଼ିବ ଯେ ମୋତେ କେଉଁବାଟେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାଣନାଥ ॥୪॥
ଙକେ ବେଲ ଜାଲ ଅଛି ମାୟାଜାଲ ଜାଣିବ କିପରି ଭାଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁ ।
ଙଦେ ଅସ୍ତ୍ର କେମାର ନାହିଁ ସୁଖପର ବୃଷ୍ଟିଣ ହୃଦୟେ ଥାଅଛି ॥୫॥
ଚ. କ୍ଷାରବାଣୀ କହ ନୃପମଣି ସନ୍ଦେହ ଲାଗୁଛି ମନେ ତାହା ।
ଚଞ୍ଚଳ ହେଉଛି ବୁଦ୍ଧି ନପାରିଲ ବୃନ୍ଦାବନ କହ ହେ ପ୍ରାଣନାଥ ॥୬॥
ଛଳ କରିଛନ୍ତି କହୁଛନ୍ତି ରେ ଯାନ ତୋ ହାତପାଂ ରାକ୍ଷସ ନେବ ।
ଛାଡ଼ି ଅଯୋଧ୍ୟା ଆସିବ ମୁଁ ବଧ ଘୋର ସଂସାର ତାହିଁରେ ହେବ ॥୭॥
ଜଟାଭୂଷଣେ ବୁଦ୍ଧି ନପାରିଲ ମାୟାସୀତା ହେ ନେଉଛି ନେବ ।
ଝଙ୍କି ନ ବିବାଦ ଲଭିବ ନ ଯେ ଭେଦ କେଉଁ ପଥ ସେ ମନେ ଅଣିବ ॥୮॥
ଞାହିବାକୁ ସେ ତୋ ହାତପାଂରେ ରାବଣ ରାକ୍ଷସ ମାୟାରୂପେ ।
ଟାଣିକାରେ ଅସି ନେବ ନେଉଛି ଅଶୋକବନେ ଥିବୁ ବିଳାପେ ॥୯॥
ଠିଆ ହୋଇ କହୁ ଅଛୁ ତୁମ୍ଭେ ଦେବ କେମନ୍ତେ ଅସି ରଖିବ ନେଇ ।
ଡାକ ନ ଥିଲ ହେ କୋଦଣ୍ଡଧାରୀ ଶୁଣି ଥିବା ସେ କେମନ୍ତ ଭର ॥୧୦॥
ଢାଳିବ ଅମୃତ ଦେଖାଇ ମାୟାକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣରଙ୍ଗେ ମୃଗ ହୋଇ ।
ଣାହିଁଥିବ ସେହି ଅନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେ ମାୟା ସୀତାକୁ ଯେ ନେବ ଘେନି ॥୧୧॥
ତାହାକୁ ଯେ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେ ବୀର ନିରକ୍ଷିଯିବ ସେ ଦୂର ଭାଇ ।
ଥକ୍କା ନେବ ଜାଣିକରି ଯିବ କେମନ୍ତ ଖଣ୍ଡି କହ ଗୋସାଇଁ ॥୧୨॥
ଦାଉଦେବ ମୃଗ ହୋଇ ଘୋର ସ୍ୱର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣି ଖୋଜିଣ ବନେ ।
ଧାଇଁ ଶୁଣିକରି ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ଯିବାରୁ ପଠାଇବୁ ତୁ ଘୋର କାନନେ ॥୧୩॥
ନଷ୍ଟ ରାକ୍ଷସଙ୍କ ଜାଣି ତୁ ନ ଦେବ କାହିଁକି ନାଥ ଏମନ୍ତ କର ।
ନିନ୍ଦି ଥିଲ ମୋତେ କେଉଁଥିପାଇଁ ଏ ଅପକୀର୍ତ୍ତି ଯେ ହେବ କାହାର ॥୧୪॥
ପଣ୍ଡାଇଲି ପୁଣ ଜାଣି ଦେବ ପୃଥ୍ୱୀ ମଣ୍ଡଳେ ନାହିଁନ ଆଉ ।
ପଣାଇଛି ମନେ କହୁଅଛି ତୋତେ ଅବଲା ମୋର କାହିଁପାଇଁ ॥୧୫॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଠାକୁର କହ ଯନ୍ତ୍ୟଗିର ମୁଁ ଯିବ ତା ପୁର କାହିଁପାଇଁ ।
ତଥ୍ୟେ ତାହା କହ ପ୍ରାଣନାଥ ଯେମନ୍ତେ ପଚାରେ ଯିବ ମୁହିଁ ॥ ୧୬॥
ଥନ ଥନ ମସ୍ତୀ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କ ନହିଁ ସୁରଦେବର୍ଷି ଶ୍ରୋଚନ କଲେ ।
ଥାପୁକଲେ ତହିଁ ଉପାସେନ୍ଦ୍ରିୟ ଏତେ ନିକ୍ଷେ ପେ ହସ୍ତ ନେତ୍ରଜଳେ ॥ ୧୭॥
ଦନୁଜଙ୍କ ଦର୍ପ ପାଇ କରି ତାପ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ବ ନର-କୁ କଲେ ।
ଦେଖାଅ ସେକଥା ପିନ୍ଧି ଭୃଗୁପଦବ୍ୟଥା ପଡ଼ୁଛି ମୁଁ ଯେ ଚରଣତଳେ ॥୧୮॥
ଧନୁରେ ଯୋଡ଼ିଲେ ପ୍ରବଳ ବାଣରେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯାଇଁ ଥୁଅ ।
ଧାଇ ଋଷିବଳ ରହିଁଣ ନିଥିଲା ଯୋଡ଼ିଥିଲେ ଜନ୍ମ ଚୋରଗୁର୍ବି ॥୧୯॥
ନଗନ ନୟନ୍ତ୍ର କଲ ପଞ୍ଚତପୁ ତହିଁ ବିପଲ ବିଷପୁ ହେଲା ।
ନପୃମ ମୋ ପିତାଃ କରଣ ଉଦୟ ଯନ୍ତ୍ର ଯଜ୍ଞ ସେ କେମନ୍ତେ ଦଳ ॥ ୨୦॥
ପ୍ରବାଣ ବିବେକ ଶିବଯନ୍ତ୍ର ଦେଶ ଅସ୍ତ୍ରବସ୍ତୁ ଯହିଁ ସ୍ଥିତି ହୋଇ ।
ପ୍ରକାଶିଲେ ତାହା ନିଥିଲେଶ ଏହା ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ଯେ ଚାହିଁବା ପାଇଁ ॥ ୨୧ ॥
ଫୋଉଜିବ ନାଥ ଏହା ଅଦଥନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ଯେବେ ତୁମ୍ଭେ ସ୍ଥିତ ।
ଫଳୋଦୟ ବୃଷ ବିରଞ୍ଚି ସେ ନଗ ଦେଖାଅ ଯେ କାହିଁ ସେ ଅନନ୍ତ ॥୨୨॥
ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଶୁଣ ହନୁମାନ କ୍ଷୀଣଶୂନ କର୍ତ୍ତା ଯେ ମୁହିଁ ।
ବିଶ୍ୱାସ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶେଷଶିବ ଜାଣ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରଜାପତି ତୁହି ॥ ୨୩ ॥
ଭଜ ବୃନ୍ଦାବନ ଜାଣିଲ ସକଳ ପଶୁରାମ କୋପ କହି କଲେ ।
ଭଦ୍ରକ ବିଷୟ ପିଣ୍ଡାଅ ସଂଶୟ ବୃନ୍ଦାବନ କହ ପ୍ରଭୁ ମୋମୂଳେ ॥ ୨୪ ॥
ମହୀରେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ହେବଲ ତାପଲେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ସହ୍ୟ ସେ ଅବତାର ।
ମୋର ଅବତାର ହେବାରୁ ସେବାଗ ଚନ୍ଦ୍ରଦେହ ଅଂଶହେଲେ ଯତ ॥୨୫॥
ଯୋଗରୂପ ହଇ ସବୁ ଜାଣିକର ପ୍ରକାଶକ ହୋଇହେଲ ଯୋଗୀ ।
ଯୋଗକ ବିଷୟ ଅନ୍ତର ଥଶପୁ ହେବା ପ୍ରଗତ ଦନୁଜ ଲାଗି ॥ ୨୬ ॥
ରକ୍ଷକନନ୍ଦୀର ହୋଇ ଯେଉଁବାଲ ସଂସାରେ ଅନାମ ରୂପ ହୋଇ ।
ରକ୍ଷ କପିଙ୍କର ହେବ ଯେ ସମର ଅମରେ ଦେଖିବେ ପ୍ରେମବନ୍ଧ ॥ ୨୭ ॥
ଲକ୍ଷଣରି ହଇ ସବୁ ଦ୍ୱିବିକଣ ବୃନ୍ଦାବନ କହିଲ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ଲଲିତ ବିଷୟ ତୁମ୍ଭ ପଟେ ଚିପୁ ହୋଇପାଇବ କି କହ ତଥ୍ୟ ॥ ୨୮ ॥
ଶ୍ରବଣ ହୃଦୟ ସଦା ପଞ୍ଚତପୁ ନୋହିବା ଅନ୍ତର ଜାଣ ସଖୀ ।
ଶିକାରିଣ ମାୟା ଦେଖୁଥିବା ତାହା ନନ୍ଦଲୋକ ସବ ଥିବା ରଖି ॥ ୨୯ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶଶୀମୁଖି ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ଯେ ମଣି ଶ୍ରୀରାମପାଦେ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।
ସାକ୍ଷାତ ହେ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବ ମାୟା ବନ୍ଧୁ କାନ୍ତ ନାଜ ପୁରକୁ ସେଗଲେ ॥୩୦॥
ଷୋଡ଼ଶୀ ଯେ ବାମା ତହୁଁ ମନୋରମା ସ୍ଥାପିଲେ ଶ୍ରୀରାମ କୁଟୀରେ ।
ଷଣ୍ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୋହିବ ଏ ଅନ୍ତ ଏହା ଚତୁରନ୍ଦକଲେ ତ୍ୟାଗ ॥୩୧॥
ସଥିରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରବେଶିଲେ ପୁଣ ଦେଖି ଦଣ୍ଡବତ ତାହୁଁ କଲେ ।
ସୀତାଙ୍କ ବଚଥୁ ନ ଛୁଟି ହୃଦୟୁ କନ୍ଦମୂଳଫଳ ପାଖେ ଦେଲେ ॥୩୨॥
ହରଷେ ତୋଷଣ ସୀତା ନେଲେ ପୁଣ ତନୟେ ମିଳ ଭୋଜନକଲେ ।
ହର୍ଷିତ ଅନନ୍ଦ ହୋଇ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ସ୍ୱବବଚୋଦ ପ୍ରେମକରେ ଭେଲେ ॥୩୩॥
କ୍ଷମାନ୍ଦ ଧବଳ ହେ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ ସୀତିସ୍ୟା ରାମ ବିନୋଦ ବାଣୀ ।
କ୍ଷିତିରେ ପ୍ରଚ୍ଛର କଲ ମୁଁ ପାମର ବନବାସୀ ଦାସ ଯୋଡ଼ଣ ପାଣି ॥୩୪॥

ଓଁ ରମାଧବାୟେ ନମୋ ନମଃ ।

ଲଳିତ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ପଞ୍ଚଭାଷ !

କୁଞ୍ଜକୁର ସେ କୁଞ୍ଜହାସ ହେଲେ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
କରୁଣା ସାଗର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତା କାଳି ଦର୍ପହରା ଯେ ॥ ୧ ॥
କ୍ଷୀରସାଗରେ ଶୟନ କରତା ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଖିଲ ଅପୂର୍ବ ପ୍ରଳମ୍ବ ହରତା ସେହୁ କ୍ଷୀର ଚୋର ଯେ ॥ ୨ ॥
ଗମି ନପାରନ୍ତି ଯୋଗିଜନ ଯାକୁ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଗୋ ନାମଙ୍କ ମହୀ ପାଳନ କରତା ସେହୁ ଗୋପାଳଟି ଯେ ॥ ୩ ॥
ଘଟନାଙ୍ଗହୋଇ ନୃସିଂହ ସେ ହେଲେ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଘାଟରେ ଥାଇଣ ବସ୍ତ୍ର ଚୋରାଇଲା ସେହୁ ଘନଶ୍ୟାମ ଯେ ॥ ୪ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଙଠାଇଥିଲେ ବନ୍ଦରେ ପୃଥିବୀ — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଙଠାଇଲା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗିରି କରେ — ସେହି ଉପେନ୍ଦ୍ର ଯେ ॥ ୫ ॥
ଚଳେ ଅଚଳ ଯେ ପୃଷ୍ଠରେ ଧଇଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଚୂର୍ଣ୍ଣ କଂସକୁ ନାଶନ ଯେ କଲା — ସେହି ଚକ୍ରଧର ଯେ ॥ ୬ ॥
ଛଳକରି ବଳି ପାତାଳେ ଚପିଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଛଳେ ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମା ଗର୍ବକୁ ଦଳିଲା — ସେହି ଛଳଅଙ୍ଗ ଯେ ॥ ୭ ॥
ଜଗଦୀଶ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଜମଳାର୍ଜ୍ଜୁନ ନାଶ କରିଅଛୁ — ସେହି ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ॥ ୮ ॥
ଝଗଡ଼ା ଲଗାଇ କୁରୁଙ୍କୁ ନାଶିଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଝୋଡ଼ ବୃନ୍ଦାବନେ ଗୋପଗୋପୀ ନାଚେ — ସେହି ଝୁଲଚଳା ଯେ ॥ ୯ ॥
ଞାନପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଇଲ — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଞନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ଞାଗମ ବ୍ରହ୍ମ — ସେହି ଞଗୋତ୍ତମ ଯେ ॥ ୧୦ ॥
ଟାଳ ବୃନ୍ଦାବନ ସଙ୍ଗୀ ଧ୍ୱଂସକଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଟଳାଟଳ କରି ସୃଷ୍ଟି ବଶକଲା — ସେହିଟାହ କଷ୍ଣ ଯେ ॥ ୧୧ ॥
ଠାକୁର ଯାହାକୁ ସଂସାରେ ବୋଲନ୍ତି — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଠକାଠକି କରି ଗୋପୀଙ୍କି ମୋହୁଛି — ସେହି ଠକ କୃଷ୍ଣ ଯେ ॥ ୧୨ ॥
ଡ଼ରି କଂସଙ୍କଠାରୁ ପଳାଇଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଡ଼ାକୁ ଗୋପ ଲୁଣୀ ଦୁଧ ଚୋରିକଲା — ସେହି ଡ଼କାଇତ ଯେ ॥ ୧୩ ॥
ଢେମଣ ଢୋଇଣି ବ୍ରଜବାଳୀ ନାଚେ — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଢୋଲ ଢୋଲ ନାଦ ବାଂଶରି ବଜାଏ — ସେହି ଢୋଅଦେବା ଯେ ॥ ୧୪ ॥
ଅଣାଇ ଯେ ଜ୍ଞାନ ଜଗସନ୍ତନ୍ତା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଅଣାଇ ମାଇଁଙ୍କି ଭୂତଦୃଶ୍ୟ ହେଲା — ସେହି ଅଣାକାର ଯେ ॥ ୧୫ ॥
ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ତପନ ତନୟା ତୀରେ ବୁଲୁଥାଏ — ସେହି ତ୍ରିଲୋକିନା ଯେ ॥ ୧୬ ॥
ଥକାହୋଇ ଗଜ ସ୍ତୁତି ଯାକୁ କଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଥୋଡ଼ଧରି କୁବଳୟାକୁ ମାଇଲା — ଥଦ୍ଧର ଧୂର୍ତ୍ତ ଯେ ॥ ୧୭ ॥
ଦାରୁକ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ରଥରେ ଯେ ଥିଲା — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଦୀକ୍ଷା ଗୁରୁଙ୍କୁ ମଲାପୁଅ ଦେଲା — ସେହି ଦାମୋଦର ଯେ ॥ ୧୮ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଧନୁର୍ଯାଗ ନିମନ୍ତେ ଗଲ କଂସପୁରେ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଧରଣୀସୁତା ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ନେଲ ଧନୁର୍ଦ୍ଧର ରୂପ ଯେ ॥ ୧୯ ॥
ନରକାନ୍ତକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ନଳିନେଶସ୍ତୁ ସର୍ବଯାକେ ସ୍ତୁତ୍ୟ ସେହୁ ନରେଶଙ୍କ ଯେ ॥ ୨୦ ॥
ପରମେଶ୍ୱର ଯାହାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା ପରମା— ନନ୍ଦ ଯେ ॥ ୨୧ ॥
ଫଳଦେବା କର୍ମ ଅନୁସାରେ ବୋଲି ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଫଣିସ୍ତୁତ ଦ୍ରୌପଦୀ ଉଲଗ୍ନରେ ବସ୍ତ୍ର ଦେଇଥିଲ ଯେ ॥ ୨୨ ॥
ବଳଗର୍ବରେ ଦଧିବାମନ ବୋଲଣ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ବନ୍ଧକଲେ ଯେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାବରଣ ସେହୁ ବଳିଧ୍ୱଂସୀ ଯେ ॥ ୨୩ ॥
ଭଗବାନ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଭଗାସୁରହୋଇଣ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କୁ ମାରିଲେ ସେହୁ ସ୍ୱର୍ଗଦାତା ଯେ ॥ ୨୪ ॥
ମଥୁରେଶ ହୋଇ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ମନ୍ଥି ରତ୍ନାକରୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କି ଆଣିଲେ ସେହୁ ଭବଦାତା ଯେ ॥ ୨୫ ॥
ଯୋଗୀଶ ପୁରୁଷ ହୋଇଣ ଯେ ପ୍ରଭୁ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଯଦୁପତି ସେହୁ ଦେବକୀ ନନ୍ଦନ ଯୋଗଦାତା ରୂପ ଯେ ॥ ୨୬ ॥
ରମାଧବ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ରଣଜିଣି ଯେହୁ ରୁକ୍ମଣୀ ଆଣିଲେ ସେ ରମାପ୍ରିୟ ଯେ ॥ ୨୭ ॥
ଲମ୍ପ ଲକ୍ଷଣରେ ଲୋକନାଥ ହୋଇ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଲୀଳାନିଧି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଯାକୁ କହି ସେହୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଯେ ॥ ୨୮ ॥
ବାସୁଦେବ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ସାଧୁ ଦୁର୍ଗତିନାଶନ କରତା ସେହୁ ରକ୍ଷାକାରୀ ଯେ ॥ ୨୯ ॥
ଶ୍ରୀକର ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ସର୍ବେଶ୍ୱର ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ସତ୍ୟଭାମା ଯେହୁ ଶଙ୍କାଳୁ ତ୍ରାଣ ଶ୍ରେୟାନ୍ ପୁରୁଷଙ୍କ ଯେ ॥ ୩୦ ॥
ଷଡ଼ଙ୍ଗରେ ଯେହୁ ଷଡ଼ଗତିତ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ଷଟ୍ ପ୍ରଜ୍ଞାଦାତା ଷଡ଼ ଦର୍ଶନରେ ସେହୁ ଷଡ଼ଦୁର୍ଗ ଯେ ॥ ୩୧ ॥
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପୁରୁଷ ବୋଲଣ ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ସହୁଗୁଣଦାତା ସନ୍ତାନାସପୂର୍ଣ ସତ୍ୟଭାମା ଛନ୍ଦ ଯେ ॥ ୩୨ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ହଂସାବତାର ହୃଷ୍ଟ ହୋଇ ହାଣି — ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ହୃଷୀକେଶ ଯୋଗ୍ଯ ହସ୍ତୀ ପଦ — ହୃଦ୍ୟ ସ୍ଥାନ୍ତି ଯେ ॥ ୩୩ ॥
କ୍ଷୋଭ ଅକ୍ରୂରକ କହ୍ନା ଘା ଧରେ — ଲଲାଟ ଭଜଇ ହେ ।
କ୍ଷୁଦ୍ର ଦୀନ ସ୍ୱାମୀ କହ୍ନାଇ ଦାସ — ଗୀତରେ ଭଣାଏ ଯେ ॥ ୩୪ ॥

ନିଶାଖୋର ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—କାଢ଼ା ।

କାଳନ୍ଦୃଷଣ ଗୁପଗୋପନଙ୍କ ମନେ ଉପୁଜନ୍ତି ପାଳନ୍ତ । କଲ୍ଲ କୃଷ୍ଣ ସ୍ତନ ଭଙ୍ଗିନୀ । କାନ୍ଦୁଣୀ ହୋଇ ମୋତେ ଯେ ଦ୍ଵାର ଗନ୍ଧ କଣାରେ ବସ୍ତ୍ର ମୋ ପଡ଼ ଲୋ ସାଙ୍ଗୀ । କାନ୍ଦ କଡ଼େ ଯେ ପ୍ରଥମ ଜାଗିଲି । କ୍ଷୀର କଳ୍ପନା ମୁଁ ଗାଢ଼ ଘୁମରେ । ଚନ୍ଦ୍ରାନନେ ଯୋଡ଼ିଣ ଥାଆନ୍ତି ମୋ ଗଡ଼ ଦେଇ ଦୂତୀଙ୍କୁ ଗଲା ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ ॥ ୧ ॥

ଖଣ୍ଡ ଦଳେ ଗାଇ ଆସିଣ ଘେନି ନନ୍ଦଙ୍କୁ ଚାହିଁ ବାହନ୍ତି । କ୍ଷଣେ କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି କହିଲେନ୍ତି । ଖାଇ ନେଉଛି ଉଠ—ପ୍ରଭୁ କର ଖଣ୍ଡନ ଗିର ଗାଇଲୁ ହେ । କାଳରେ ଖଡ଼ ଖଣ୍ଡ ଗଲେ ଗାଲୁ କାନ୍ଦନ୍ତି । ଖାଇ ମୂର୍ଛିତ କ୍ଷୋଭ ଭାଜନ୍ତି । କ୍ଷଣକେ ଖୁସି ଖାଉ ଥ । ପଡ଼ାଇ ଖିଳାଇଥିଲି ନନ୍ଦନ୍ତ ହେ । କାଳରେ ॥ ୨ ॥

ଗର୍ଜିତ ଗର୍ଜିତ ମୋଖୋଲ ଗୁଆ ମେଘଗ୍ରାମ ମେଷ ନଡ଼ନ୍ତି । ଗରି ନ ଯାଉଣ ଘର ଗାଇ । ଗର୍ଭିଣୀ ଗାଈ ମେଘଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ି ଗଛ ଗାଉଗରେ ଗାଉ ଗଡ଼ ହେ କାଳରେ । ଗରି ନ ଯାଉନ ଗୋଷ୍ଠରେ ଗୁଆ । ଗଲ ଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ମୁଁ ଯେ ଦଣ୍ଡଣି ଗହନ ଜାଗିଲ ଗୁହାରେ ପିନ୍ଧନ ଦେଲେ ଅଗ୍ନି ସ୍ନାନ ଯୋଗ ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ ॥ ୩

ଘାଣ୍ଟି ଘୋଡ଼ିଲ ମୁଁ ଘ କରମି ଘରେ ଘୋଡ଼ାଇଁ ଘଷିଲ ଛୁରିକ । ଘାଉ ଘେନିଥାଇଁ ଘିବା ଘଡ଼ିକ । ଘନଘୋର ଘାଟନା ଘାଣ୍ଟି ଘୋର ଅନ୍ଧାର ଘଟଣା ଘଡ଼ିକ ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ । ଘାଗପାଣି ଘଞ୍ଚା ଥାଇ । ଘଣ୍ଟା ବାଜେ ହେଉ ଘୁଞ୍ଚନ ଗାଇ । ଘୃଣିତ ଦେଇ ମୋ ଘାଣ୍ଟିଗଲେ ଘରେ ଅଗ୍ରେ ଅଗ୍ରେ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୪ ॥

ଚଉତିଶା ଛାନ୍ଦ ।

ଙଇଁ ଅସୁଥିବା ପୂର୍ଣ୍ଣିମୀ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କ୍ଷୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦେବଗଣ ଯେ ବରେ । ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ନମ୍ର ଥିବାର । ଉପଲକ୍ଷରେ ସେବକୁ ନାଶକର କାଲାଗ୍ନିରୁଦ୍ରେ ଲଭି ତୂରନେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଉପପତି ପାଇ କଣ୍ଠ ଦ ସୁଖ । ନିମ୍ନପଦ ମୁଖ ଥିଲେ ବ ଦୁଃଖ । ଉଦ୍ଧବ ମାଦକ ଛତ୍ରରେ ସ୍ୱପତ ଗୁଣ ଗର୍ବ ମୁଁ ବହୁଗ ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୫ ॥

ଚର୍ଚ୍ଚି ଦୁଷ୍ଟିପୃ ଯେ ପାବଣୀ କଟଇ ଗୁଣ ଗ୍ରାମାବଳ ମୋ ଦୁଃଖ । ଚନ୍ଦ୍ର ମୋହନି ଯେ ଦେବ ଅଲେଖ । ଚନ୍ଦନ ଧର ଗମ୍ଭୀର ଭଲକର ପିଅନ୍ତୁ କଚ ଚା ଲକ୍ଷ ସେ । ଚା ଗୁଣ । ଚର୍ଚ୍ଚି ବସି ଗୃହଦ୍ୱାର ସେ କଥା । ଚୂର୍ଣ୍ଣି କଳେବର ଚାଙ୍କ ଅନାସ୍ତା । ଚର୍ଚ୍ଚି ଶଙ୍କରକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ ଚକ୍ଷିଣ ଚର୍ଚ୍ଚି ତମାଳ ଚାନ୍ଦ୍ରା ସେ । ଚାଗୁଣ ॥ ୬ ॥

ଛିଣ୍ଡାଇ ଛମାଲ ଛର୍ଚ୍ଚିଲେ ଧକାଇ ଛୁଆଇ ମୁଁ ଅଙ୍ଗ ସେ ଜଳ । ଛାଡ଼ି ଅପୋ- ଧ ନିପିଣ କେବଳ । ଛାଡ଼ା ଅଇଁଠା ନବୁଝିଣ ଯେ କେଶ ଭେରଚାଳ ମାରେ ଛଳ ସେ । କାଳରେ । ଛାଡ଼ି ପଳାଇଣ ବସନ୍ତ ଛର୍ଚ୍ଚି । ଛନ୍ଦ ଅଙ୍ଗୁଳି କଳମ ଧରଇ ଛେଦିତ ଅନଳ ଛର୍ଚ୍ଚି ପରେ ଥୋଇଣ ଛାଡ଼ି ଅପୋଧ ଧାଁଉଛି । ସେ କାଳରେ ॥ ୭ ॥

ଜାଇମେଦ ଶୁକ୍ଳିକୃଷ୍ଣକୁ ଧରିଲା କଣ୍ଠ ଜଣ ମୁଁ ଚ ଜାଣିଲି । ଜାଣ ଯଉବନ ବ୍ୟର୍ଥକଲି । ଜଗି ତାକୁ ମୁଁ ଯେ କହଣ ବସିଲେ ଜନ୍ମେ କ୍ଲେଶ ଦାଳି ସେ । କାଳରେ । ଜଗୃତ୍ରତ ପଗ୍ରମର୍ଶେ କହିଲ । ଜହ୍ନତରେ ପିଢ଼ି ଶ୍ୱ ସ୍ନୁଖ ଦିଲ । ଜଣାଇ ନୋହିଲି ତାଙ୍କର ଜଷପୃ ଜ୍ୱର ଜ୍ୱ ନର୍ଚ୍ଚିଲ ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୮ ॥

ଝଲ ଦୁର୍ମଳଦ୍ୱାର ନାଅତେ ଦେବା ଏ ଝଷ ପୁଲକିତ ଗାମକୁ । ଝୁଲ୍ଲିମଗ୍ରପର ତୋଡ଼େ ସ୍ୱସକୁ । ଝିମିଶ୍ୱେ ଯଦ୍ୱ ନ ମିଳେ ତାକୁ ଜାଣ ବାଉଳ ଝୁଣି ତାଙ୍କ ଙ୍କ ଦୁଃଖରେ । ଝାସ ଦେବା ପାଇଁ ଦେଲେ ଏଘନେ । ଝଙ୍କାଡ଼ାକଣ୍ଠ ଝଙ୍କେ ମୁଁ ପିଦ୍ୱରେ ଝଲ୍ଲିକାରୀଗଣ ମୋକାବାଣି ଗୁଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନେ ମୋର ଦନ୍ତରେ ଏ । ଦୁଃଖରେ ॥ ୯ ॥

ନଧୃମ ଯେତେ ଭୁ କଙ୍କଳୁ ପାବଣୀ ନୋଠାରୁ ମୋ ଦୁଃଖେ ନନ୍ଦେଶ । ନିଶ୍ଚେ ଜାଣ ଗମ୍ଭୀର ତଚଳସ । ନାଗନରେ ପିନ୍ଧ ଶୁକ୍ଳିକୁଗୁଆର ଅର୍ଦ୍ଧ ଚର୍ଚ୍ଚି ଧନ୍ଦଙ୍କୋତ୍ର ଯେ ଚର୍ଚ୍ଚିରେ । ନବୂପଣକଳ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ ଗୁଣ । ନିଃଶ୍ୱ ସେ ଯେ ହୋଇକଣ୍ଠ ଭ୍ରମଣ । ନିର୍ଗତ ଖାସିପାଦାନ୍ତ ଯେ ପ୍ରବଳ ମୃଦୁଗିରିପର୍ଣ୍ଣ ତାକୁମଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୦ ॥

ଟାକଟାପନ୍ତ ମୁଁ କଷ୍ଟ ନ ଜାଣିଲି ବନ୍ଧୁ ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତକୁ ବେଦନ । ଟାଣ ଅଛୁଁ ତା ମୁଖକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିଣ । ଟକ ମୁଖୀପ୍ରେ ମର୍ମିତ ଭଉ ବ୍ୟର୍ଥ କଲି ଖବତ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଟଇଯାଉଛୁ ନବଯୌବନ । ଟଙ୍ଗାଉଲ ମୋ ଜିହ୍ୱା ନୋହି ପ୍ରାଣ । ଟଳିଲ ପଦ୍ମପ୍ରେ ଦେହକୁ ଯେ ଜଳ ନାମକରେ ତରପର ଗୁଣ [illegible] ୧୧ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଠାଣିଦେଖାଇଣ ପ୍ରଥମା କହଇ ଶୁଣ ମୋ ପତିର ଅଣସ୍ପୃ । ଠାପୁଅ ଶୁଣ ସେ ଯେ ଦୁସ୍ତକାସ୍ପୃ । ଠକାଠକରେ ମୋ ମନ ହରିଣିକଲ ଅସ୍ପୁ ଶାଢ଼ୀଣ ସଦା କର୍ଷିସ୍ପୃ ସ୍ପୃ । ପଦ । ଠଳଛୋଡ଼ଇଥିବା ସୁନ୍ଦର ଧନ । ଠୋକର ନାଗିଲା ତାହା କାଣ । ଠିକ ଖାଲେ ଯଦ ଚାନ୍ଦ୍ର ନମିଲବ ମୃଦୁପ୍ରିୟ ବେଶ ବୋଲ ମଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୨ ।।

ଡ଼ାକପକାଇଲେ ଜୀବନ ଦହଲେ ଯୋଗଅଣିଦସ୍ପେ ନାହାଙ୍କ । ଡ଼ାକୁଅସ୍ପୁଅ ନାଅସ ସେ ବୁଲୁ । ଡ଼ୁବଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରାସାଗରେ ବାହାବା ବବଣେଙ୍କେ ବାହାକୁ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ । ଡ଼ର୍ଥମାଣ ନବୁଆନ୍ତି ସେ ଗପ । ଡ଼ୋଲପଦାର୍ଥ ଯୋଡ଼ିଥିଣି ରଙ୍ଗ । ଡ଼ାକ ଧକାନ୍ତି ସେ ଅପୁଣିଥ ଦେଲେ ଦୁଃ ପିଣ୍ଡକାଦ ଘାଟେ ରଙ୍ଗ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ ।। ୧୩ ।।

ଢ଼ାଳେ ଦେଖ ସଖୀ ଫୁଟିଲ ମୋ ଅଖି କହଇ ନୁହଇ ସେ କଥା । ଢ଼ମପଣ ଶୁଣିଣୁଣି ମୁଁ ଅଥା । ଢ଼ପକର ଯେବେ ତାକୁ ନରହିଁବ ଯୌବନକର୍ମେ ଜାଉବେକ ବୃଥା ସେ । ପଦ । ଢ଼ଳଢ଼ଳନେଷ ସଦା କହଇ । ଢ଼ଗଢ଼ମାଲ ପଦକୁ କହଇ । ଢ଼ଳବ ଯେବେ କାମରସେ ତା ମନ ଧଣ୍ଡାରେ ପଲ୍ଲ ନା ବୁଝିବ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୪ ।।

ଣଣଅପ୍ଡରେ ପଡ଼ିଲ ଲୋ ସଖୀ ହଳକଲ ପିଷୁର ମୋହବ । ଏଣି ଯୌବନ ମୋର ନାଇବାଳ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ମୋହର ସୁବନାହିଁ ଅକାଳେ ମୁଁ ଝାଇଥିବାର ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଅକାଳେ ଗଲ ଏ ମୋ ଜୀବନ । ଅଣ୍ଟାର୍ଦ୍ଧି ହୃଦଇ ମୁଁ ଯେ ଜାଣ । ଅନାଇଲେ ମୁହିଁ ସୁଦଶାଳଭନ୍ତି କୁଳମୂଳ ତୋଳିପିବନ୍ତି ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୫ ।।

ତାପରେ ଦ୍ରୌପଦୀ କହଇ ମୋ ପତି ମଦନଶିଅଠ ବଖାଣ । ତାଠିଖି ହୁଏଇ ତାଗ ଯେ ଧନ । ତାଠିଯୁ ଏକରେ ଅପୁନ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଛିଡ଼ା ଲେମେହଣା ବୋଧ ପୁଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ତାଠିପୃ ଅରକରେ ଲାକୁ ଭଲ । ତରଳାନ୍ତି ସେ ଆପୁଗୁଣ ଝଣ । ତାପରେ ଯାଉଥି ଅଗ୍ନିରେ ଉଛିଣ ଥୁଦ୍ୟଷ ତନ୍ତି ନାଇକର ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୬ ।।

ଥୋ..ଅପୁଅର୍ଦ୍ଧ ନାଁ ପ୍ର..ରେ ନାଇସଙ୍ଗରେ ସେ..ଡ଼ ଲ । ଥକଥକ ନେଷକୁ ସେ ଯେ ନହ । ଥୋଇଣ ତସ୍ତନେ ଗୁଡ଼ିହିଁ ବାନ୍ଧି ଗୁଡ଼ିପୃଷ୍ଠିକରେ ପିଣ୍ଡାଥାଇ ଯେ । ତାଦେଖ । ଥୋଇ ମୁଣ୍ଡ ବାଫ ଦେଲେ କୋମଳ । ଥଙ୍ଗଥଙ୍ଗ ଭାବେ ସେ ଚଞ୍ଚଳ । ଥିନ୍ଧ କୁସ୍ତବର୍ତ୍ତି ଦେହତା ଦୁଟଲ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଣେଲା କେବଳ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୭ ।।

ଦେଖ ଲୋ ସଙ୍ଗାତ ସେ ଯେଉଁ ସମସ୍ତେ ପିଥନ୍ତି ମଦନ-ହିଂସାକୁ । ଦେବାହିଁ ଏ ଲନପୁର କଥାକୁ । ଦାମ୍ଭିକସାହସୀ ଭାଲୁ ଶଠତା ଦ୍ୱେଷେ ଲଗାନ୍ତି ଚକ୍ଷୁକୁ ସେ । କାଳରେ । ଦମ୍ଭ ନହିଁଏ କହିବାକୁ ଜାଣ । ଦରକଣାଗୁଣେ ପ୍ରେମଉଦ୍ଦିଶ । ଦନ୍ତଦନ୍ତ ପର ହୁଥାଦ ଅନିଶ [illegible] ଝଙ୍କାରେ ଧ୍ୟାନ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୧୮ ।।

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଥାବଣୀ କଥା କହୁ ନନ୍ଦାଣକୁ ଧରିଯାଇ ସବୁ ସେ ଲୋକ । ଧର୍ମଙ୍କୁ ସେବକ ହସ୍ତେ ଗଲୁ । ଅବ୍ରାହ୍ମ ଏପରି ପୁତ୍ରଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଧରି କନ୍ଦେଇ ଦିନ୍ତୁ ଯା । ଗୁଣ୍ଠିବ ଆଜିନର ଦେହରଷ ଅଗ୍ନ । ଆଉ ଧରେ ନାଶ ଗଲା ନିଦ୍ରାବ । ଆଥିଲ କେବେ ମୁ ଗୁଣ ଛା ଭାରତ ଦୁଃଖୋତ୍ର ଗ୍ରୋତନ ଲାଞ୍ଚ ଦେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୯ ।

ଦେବ୍ଯଦେବୀ ଜାମ୍ବୋଣୀ ତର୍ନ୍ କରେ ମୋତେ ଯେ ସୁନ୍ଦ ଅବିରି । ବାଟରେ ଚୋଟଲକୁ ସେବ୍ଯତ । ମେଘଟିଶୀଘ୍ର ଦରେ ପର୍ଣ୍ଣକ୍ଷାପି ଦଶାବେଦ୍ଯୁଣ ତଳ୍ପ ଦାନ୍ତ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ନକ୍ସପ୍ରବସରେ ଜାଣ ନବୋଲ । ନଅଙ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେ ଦେବା ଗଢ଼ିଲ । ନାରି ଦୋଳଣ ଦିଲେ ଯେପଡ଼କୁ ଅସ୍ତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଲୁପ୍ତିତଳ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୦ ॥

ଧିମ୍ବକଥା ଜାଣ ମୁପୁରେ ନଦିଲେ ପମାଦ ସଜାଲେ ରୁନ୍ଧ । ଅପ୍ରିୟରେ ସନ୍ତରେ ନେ ରୁନ୍ଧ । ଧାଇଁ ସେ ଯେତେ ଅନ୍ନକୁ ସଜାଇ ଅମୂଲକ ଗାଲ ତଳ୍ପ ଧୋକ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ପାଞ୍ଚୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଯେ ସୁଗନ୍ଧିତଳ । ପରମପନ ତାପେ ଅଦ- ମୂଲ । ପିଲପିଲ ସହଦନ ଘନଦ୍ୱାର ନାଗ ଖା ପୁଣି ନାଗଲ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୧ ॥

ପେଡ଼ିଣ ନୟନ୍ତି ଗୁଣ ଲୋ ସଙ୍ଗୀ ଭାବରସ ବାନ୍ଧି ଧାଇବ । ପଣା କପାଳେ ମଣ୍ଡୁଥିଲ ଲଢ଼ । ପଞ୍ଚୁଣାଟିନ ଏକଲ୍ଲରେ ମୋ ନାହିଁ ପିତାମାତା ଦେଲେ ଭବ ଭାବ ଲେ । ସଙ୍ଗାତ । ପାଇଯାନ୍ତୁ ଯେ ମୋହନ ଛାର । ଫିଙ୍ଗି ଯେ ସନ୍ତାଳେ ଦେ ମତ । ପଢ଼ାଉ-ଭାଳ ଯୋଡ଼ାଯାଇପାରି ଘାଣ୍ଟି ନଭୁଲ୍ଲି ସେ ଦନାସ୍ତ ଲୋ ॥ ୧୨ ॥

ଫେଲାଇ ଦେଖା ଗୁଣ ଲୋ ଚକନୀ ନିଭନ୍ତି ମୋହ ବୁଝିଲୁ । ଫଡ଼ିକି କଥାବହ ନେତା । ଫିଟିଲ ଥାନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡଶାଗନ ମୂଲୋପୂରନ କଲେ ମା କାନ୍ଦି ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ବନାଳଣୀ ସଙ୍ଗ ପ୍ରେମକୁ ଯାଇ । ବିଦାଳିତ ଧର୍ମକୁ ନାହିଁ । ବାହୁ ବୁଲନ୍ତା କୁମ୍ଭନାମାନଙ୍କ ଲଶ୍ଳୁଲ ଦ୍ୱାଘାନଭାଙ୍ଗି ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୧୩ ॥

ଭାଇ ତୋହଙ୍କ କାଣତା ଥାଇ ଅସୁନ୍ଦର ଲକକ୍ତ ଜାଣ । ଭିତରବଥାନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ । ଭବ ଯେଉଁ କ୍ଷମା ଭଣ୍ଡ କରୁଛନ୍ତି ତୋହ ଭାଇ ଉଠି ଲାଗିଲେ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଭକ୍ତ ମିତ୍ରଥାନ୍ତୁ ସେ ସହଦନ । ଭୋଗ ସଂଯୋଗ ବହୁ ନନ୍ଦିନୀ । ଭାଗ୍ୟରେ ମିଳେ ଅଭିଲେ ପାଣ୍ଡୁଙ୍କ ଦେହ ଘଲାତଥ ଜିମ୍ମା କାଣ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ ॥ ୧୪ ॥

ମର୍ମ କୁଷ୍ମାର ଗୁଣ ମୁଁ କହୁଛି ଆନକୁ ଜନ୍ମ ତନ୍ନ । ମାଡ଼ିପାଦେ ଅବ- ମିଳ୍ପ ଦେବନ । ମୂଳଦାଦଉନୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମାଳିକା ଖେଳନ୍ତି ମିଳାଇଲେ ଗୁଣାଫଳ ଲୋ । ତା ଲକ୍ଷି । ଯଦେ ପୁଷ୍ପ ପରିବାର ତାଣ୍ଡି । ମିଳନ୍ତି ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାତକଣୀ । ମର୍ମରେ ସନ୍ତୋଷ ନାଅ ସବକୁ ଖାଇବେ ଥାନ୍ତୁ ଦେବ [illegible] । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୫ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଜନ୍ମ ଥିଲେ ଷାଠ ଲଭନ୍ତ୍ୟ ଉଚାଠ ବଜାର ଜାମ୍ବୁ ୧ ୧ ହିଁ । ଜାଣ ପିଠବର କାଶାରେ ବାର । ଜଗଭରେ ଜଟା-ମୁକୁଟ ବାନ୍ଧିଣ ଭଲଗ୍ନରେ ସୋହାଗୁଥାଏ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଜାହ୍ନବୀ ଗାରେ ହୋଇ ସେବାନ୍ଦିଲ । ଜନକ ଯେ ମୁନି ତଙ୍କ ପାଖ । ଜଣ-କୁ ଜଣ ଜାଲହୋଇ ପିଅନ୍ତି ତହିଁ ଗ୍ରନ୍ଥି ପଇ ପ୍ରବଳ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୨୬ ॥

ଘଷିଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣ ରେଖରେ ମଣିଲେ ବାଗକୂଳମୂଳ ଜପାନ୍ତ । ରେଖିଅଛି ଛବନ ଛାନ୍ଦ ଛଡ଼ । ସେଗରବ ଅତ ତାହିଁ ମୁଁ ପାଳକ ହୃଦୟେ କିଚୁଛି ରଡ ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଋଷାବଳ ମୋ ର ଯେ ଦେଖାନ୍ତି । ନକ୍ଷତ୍ରଙ୍କ ଦାନ ଦେଖି ରେ । ଋଷ୍ଟୀ ପଗ୍ର ଦଶାକୁ ଲଭିଣ ରହିଛି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ବଶ ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୨୭ ॥

ଖବଣୀ ବଟୀ ଜହ୍ନଇ ତହିଁ ପରେ ମୋ ପଚ ଗୁଡ଼ାଖୁ ପିଅନ୍ତି । ଲଭ ବକ୍ଷସ୍ଥ ହୃଦୟେ ରଖାନ୍ତି । ଲଧୂଲ ନାଇଣ ନସ୍ୟଣୀ ଯାକୁ ପଜାଉଣ ତହିଁ ବୋ ବସନ୍ତି ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଲଳିତ ଯେ ବକ୍ଷସ୍ଥକୁ ସେ ଥିଲି । ଲକ୍ଷିତ ବକ୍ଷସ୍ଥକୁ ସେ ସଞ୍ଚି । ଲଗାଇ ହୁଙ୍କା ଅନ୍ଦୋଳା ସଙ୍ଗରେ ହୋଇଥାନ୍ତି ସେ ଯେ ବନ୍ଦେବାସୀ ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୨୮ ॥

ବରଭୁକ୍ତାଗଣ ପାଇଣ ଅଶନ ଅନନ୍ଦ ହାରେ ଭାଷନ୍ତି । ବର୍ଗ ଚମୁଚନ୍ଦ ପାଶେ ଚଗନ୍ତି । ବଳମାନଙ୍କ ଗଠାରୁ ଯେ ବେଦ ଶୁଣି ତୋଷଦ ସେ ହୁଅନ୍ତି ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ବହୁଧନ ସେ ଯୋଗାଡ଼ କରନ୍ତି । ବାଜନ ଅଷ୍ଟାଦିମାନ କଣନ୍ତି । ବସନ ଭୂଷଣ ଅଶନ ଦେଇଣ ଭାବରେ ଯେ କଉ ରଜନ୍ତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୨୯ ॥

ସୁବାସ ତାମ୍ବୂଲ ସୁବାସିତ ଜଳ ସୁଗନ୍ଧ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଜାଡ଼ନ୍ତି । ସଦାନନ୍ଦ ଦାୟକ ହୁଅନ୍ତି । ସଦାକାଳେ ମୋର ଶୋଭା ଦେଖି ପୁଣ ଗୃହେଁ ପ୍ରେମାଙ୍ଗିତ ସୁମତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ସଦା ସେବା ଥାଏଁ ଭାବକୁ ଧରି । ସଉଯାଇ ତାଙ୍କ ଭାବ ସୁମରି । ସନସ୍ୟା ମୋହିତ କହିଲ ସୁନ୍ଦରୀ ମନ ହାବଭାବ ରସପୁଞ୍ଜ ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୩୦ ॥

ଝଣ୍ଡୋଲ ସଖୀ ଏ କାଳ ଅର୍ଣ୍ଣବାକୁ ସଥୀରେ ଗମନ କରନ୍ତି । ସନସ୍ୟା ପଙ୍କେର ଯେ ଭାଷନ୍ତି । ସ୍ୱନର୍ମି ଅଶସ୍ତ୍ର ନେଖାଇ ବକ୍ଷସ୍ଥ ଅଶ୍ରୁ ପାତ ହୋଇଣ ଗମନ୍ତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ସନ୍ତାପିତ ହୃଦୟ ମୁଁ ନହାଇ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜାଣି ପ୍ରେମକୁ ଧରି । ସନସ୍ୟା ବୁଝିଲ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିଲ ଭାବରସ ପୁଣ ଶୁଣିକରି ହେ । ସୁଜନେ ॥ ୩୧ ॥

ସଥୀରେ ଗମିଲ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମଭୂଲ କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ବସି । ସନ୍ତାପିତ ଭକ୍ତବା ପ୍ରେମାଲସୀ । ସମସ୍ତ ସଖୀଙ୍କ ସମାଗତ ଶୁଣି ଲଜ୍ଜିଲ ବସ୍ତ୍ରପୃଚ୍ଛି ହେ । ସୁଜନେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜଣାଇଁ ଦେଲ ଏହା । ସମାକୁଳ ହେଲ ବୁଝିଣ ରାହା । ସମୁଚିତ ପଦ ଯୋ ହୃଦୟବୋଧ ଭଲେ ନାଶିଲ ପ୍ରେମ ଉତ୍ସାହା ହେ । ସୁଜନେ ॥ ୩୨ ॥

ଚଉତିଶା ହାର ।

ହେଲ ପ୍ରେମବଶ ରଙ୍ଗ ଭାବରସ ବଢ଼ିଲାକ ହେ ବ୍ରଜଜନ । ହର୍ଷିତାନନ୍ଦ କ୍ଷୋଭପ୍ରେମ ଧନ । ହୃଦପଦ୍ମ ନୃତ୍ୟ କଣାଉଛନ୍ତି ତୁମ ମର୍ମଜଙ୍କ ନନ୍ଦଅନନ୍ଦ ହେ । ସୁଜନେ । ହୋଇଥିବାରୁ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗଗୁଣ । ହାତଯୋଡ଼ି ମୁଁ ଯେ ଏହା କହଇଁ । ହସ୍ତଇଣ ଜ୍ଞାନ ନନ୍ଦଅ କାଧନ ଭବେ ଭାବ ରଖି ଦେଖ ମହାତ୍ମା ହେ । ସୁଜନେ ॥୩୩॥

କ୍ଷମା ମୁଁ ମାଗୁଛି ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଅଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଛି ତୁମ୍ଭ ବିବେକ । କ୍ଷୋଭ ଅଷ୍ଟସଖୀଙ୍କ ଭାବଲକ୍ଷ । ଯୋଗକାଲ ଏହା ବୁଝିଲ ମୁଁ ଯାହା ନୋହିବ ମୋ ପରେ ବିମୁଖ ହେ । ସୁଜନେ । କ୍ଷେତ୍ରପାଳଙ୍କୁ ଜଣାଇ ମୁଁ ଦେଲ । କ୍ଷାନ୍ତହୋଇ ବସି ମୁଁ ଯେ ରହିଲ । କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ୱାମୀ ଦୀନ ଜବୋଧରେ ମଣ ଦହାସ୍ୱାଦାସ ନୁଁ କହିଲ ହେ । ସୁଜନେ ॥ ୩୪ ॥

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।